

Adam Józefiok

CCNP 350-401 ENCOR

Zaawansowane
administrowanie siecią Cisco

Helion

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Małgorzata Kulik

Recenzja naukowa: Prof. dr hab. inż. Tadeusz Czachórski

Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn

Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

Grafika na okładce została wykorzystana za zgodą Shutterstock.com

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <https://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<https://helion.pl/user/opinie/zaawpr>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-283-5237-7

Copyright © Helion S.A. 2022

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	15
--------------------	-----------

Rozdział 1. Wprowadzenie do sieci kampusowych i projektowania

Wstęp	17
Pytania wstępne	18
Sieci kampusowe	18
Model hierarchiczny	24
Wprowadzenie do projektowania sieci kampusowych	29
Pytania sprawdzające	35
Odpowiedzi	35

Rozdział 2. Przełączniki — urządzenia warstwy drugiej i trzeciej OSI

Wstęp	36
Pytania wstępne	36
Informacje wprowadzające i ogólne działanie przełącznika	37
Ethernet	39
Działanie przełącznika warstwy drugiej	44
Działanie przełączników warstwy trzeciej OSI	47
CEF	48
Sposoby dostępu do urządzeń sieciowych	53
Pytania sprawdzające	56
Odpowiedzi	56

Rozdział 3. Konfiguracja przełączników

Wstęp	57
Pytania wstępne	57
Sieci VLAN i połączenia trunk	58
Ogólne informacje o VLAN	58
Konfiguracja sieci VLAN	63

Połączenia trunk	68
Protokół DTP	78
Protokół VLAN Trunking Protocol	82
VTP Pruning	92
Tunelowanie 802.1Q (QinQ)	94
Redundancja w sieci L2 — protokół STP	99
Rodzaje portów w STP	106
Koszty tras	108
Stany portów	111
Rozszerzenie protokołu STP, czyli protokół PVST	114
Protokół RSTP	119
Protokół MST	124
Agregacja portów — EtherChannel	133
Pytania sprawdzające	138
Odpowiedzi	138

Rozdział 4. Routing EIGRP 139

Wstęp	139
Pytania wstępne	139
Podstawy routingu	140
Algorytmy używane przez protokoły routingu	143
Routing statyczny	146
Sumaryzacja tras statycznych	149
Default route	153
Najdłuższe dopasowanie	155
Floating Static Route	156
Protokół EIGRPv4	162
Konfiguracja EIGRP	164
Konfiguracja routera stub w EIGRP	194
Protokół EIGRPv6	200
Pytania sprawdzające	205
Odpowiedzi	206

Rozdział 5. Protokół routingu OSPF 207

Wstęp	207
Pytania wstępne	207
Protokół OSPFv2	209
Pakiety hello i pola komunikatu	210
Baza LSDB (Link State Data Base)	213

Konfiguracja protokołu OSPF	214
Alternatywna konfiguracja protokołu OSPF	219
Równoważenie obciążenia w OSPF	221
Zmiana identyfikatora routera	223
Stany interfejsów i relacje sąsiedzkie	225
Wymiana informacji pomiędzy routerami — obserwacja	226
Metryka w OSPF	233
Zmiana czasów	240
Konfiguracja passive-interface	241
Rozgłaszanie tras domyślnych	242
OSPF w sieciach wielodostępowych	243
Wybór routerów DR i BDR	243
Statusy po nawiązaniu relacji sąsiedztwa	249
Routery DR i BDR w połączeniu punkt – punkt	252
Uwierzytelnianie w OSPF	254
Wielobszarowy OSPF	258
Typy przesyłanych pakietów LSA	259
Konfiguracja wielobszarowego OSPF	260
Typy obszarów i tras wykorzystywanych przez OSPF	270
Wybór odpowiedniego typu obszaru	275
Filtrowanie w OSPF na podstawie listy dystrybucyjnej	280
Protokół OSPFv3	282
Konfiguracja OSPFv3	283
Funkcja BFD (Bidirectional Forwarding Detection)	287
Virtual Routing and Forwarding (VRF)	289
Pytania sprawdzające	294
Odpowiedzi	295

Rozdział 6. Protokół BGP 296

Wstęp	296
Pytania wstępne	296
Wprowadzenie do BGP	297
Formowanie relacji w BGP	302
Różne topologie BGP	306
Podstawowa konfiguracja	308
Rozwiązywanie problemów	313
Uwierzytelnianie w BGP	314
eBGP Multihop	314
Łąca redundantne w eBGP	318
Rozgłaszanie sieci w BGP	319

Redystrybucja w BGP	322
Sumaryzacja i autosumaryzacja w BGP	325
Internal BGP, czyli iBGP	328
Konfiguracja atrybutów BGP	335
Atrybut Weight (waga)	335
Atrybut Local Preference	337
Używanie funkcjonalności route maps (mapy trasy) w BGP	339
Atrybut Origin Code	351
Atrybut MED (Multi Exit Discriminator)	351
Filtrowanie tras BGP za pomocą rozszerzonych ACL	354
Filtrowanie sieci w BGP	355
Filtrowanie za pomocą list prefiksów	359
IPv6 w BGP	360
Multiprotocol BGP (MP-BGP)	360
Filtrowanie informacji w BGP	365
Filtrowanie za pomocą ACL i AS-PATH	366
Filtrowanie za pomocą oznaczania	368
BGP communities	369
Pytania sprawdzające	373
Odpowiedzi	374

Rozdział 7. Koncepcja transmisji grupowej 375

Wstęp	375
Pytania wstępne	375
Wprowadzenie do transmisji grupowej	376
Protokół IGMPv1	378
Adresowanie grupowe	383
Protokół IGMPv2	386
Protokół IGMPv3	390
PIM, czyli Protocol Independent Multicast	393
Dense mode z bliska	395
Tryb sparse	401
Tryb sparse-dense	414
Pytania sprawdzające	424

Rozdział 8. Quality of Service (QoS) 426

Wstęp	426
Pytania wstępne	427
Kolejkowanie w sieciach	427
Modele QoS	433

Konfiguracja protokołu RSVP	437
QoS w przełącznikach	450
Pytania sprawdzające	468
Odpowiedzi	468

Rozdział 9. Redundancja w L3 (FHRP). Protokoły HSRP, VRRP i GLBP 469

Wstęp	469
Pytania wstępne	470
Protokół HSRP i jego konfiguracja	473
Konfiguracja VRRP	485
Konfiguracja GLBP	495
Pytania sprawdzające	500
Odpowiedzi	501

Rozdział 10. Sieci wi-fi 502

Wstęp	502
Pytania wstępne	502
Wprowadzenie do sieci bezprzewodowych	503
Działanie sieci bezprzewodowej	505
Standardy sieci wi-fi	510
Urządzenia bezprzewodowe	511
Format ramki	513
Mechanizm CSMA/CA	527
Sposób połączenia	527
Bezpieczeństwo sieci bezprzewodowych	532
Typowe ataki na sieci bezprzewodowe	535
Zastosowanie i projektowanie sieci bezprzewodowych	536
Pytania sprawdzające	538
Odpowiedzi	538

Rozdział 11. Bezpieczeństwo sieci — niektóre rozwiązania 539

Wstęp	539
Pytania wstępne	539
Rozwiązanie AAA	540
Konfiguracja 802.1X na routerze	542
Konfiguracja 802.1X na przełączniku	545
Konfiguracja stacji roboczej	545
Listy ACL	547
Konfiguracja standardowych list ACL	547
Konfiguracja rozszerzonych ACL	550

VLAN Access-List (VACL)	551
Funkcjonalność CoPP (Control Plane Policing)	554
Zastosowanie rodziny IPsec (Internet Protocol Security)	557
Sieci VPN	563
Implementacja IKE do połączenia VPN	565
Zapory ogniowe (firewalls)	579
Tunelowanie i techniki z tym związane	584
Tworzenie tunelu GRE	584
Tunel VTI (Virtual Tunnel Interface)	591
Funkcjonalność LISP	594
Virtual Extensible LAN (VXLAN)	604
Pytania sprawdzające	611
Odpowiedzi	612

Rozdział 12. Wirtualizacja w sieci 613

Wstęp	613
Pytania wstępne	613
Sieci SDN	614
Przykład zastosowania sieci SDN	619
Wirtualizacja	630
Usługi chmury	630
Maszyny wirtualne	632
Routing w środowisku wirtualnym	635
Automatyzacja sieci	640
Szablony	644
Pytania sprawdzające	645
Odpowiedzi	646

Rozdział 13. Monitorowanie sieci LAN i technologie wspierające komunikację 647

Wstęp	647
Pytania wstępne	647
Logowanie zdarzeń — syslog	648
Powiadomienie o zmianach w konfiguracji	652
Protokół NTP i konfiguracja	654
Konfiguracja NTP	657
Funkcja debugowania	662
Polecenie traceroute	663
Konfiguracja funkcjonalności SPAN port (switch port analyzer)	666
Konfiguracja funkcjonalności RSPAN (Remote SPAN)	669
Konfiguracja funkcjonalności ERSPAN (Encapsulated Remote Switched Port Analyzer)	672

Protokół SNMP	674
Wykorzystanie i działanie NetFlow	682
Wprowadzenie do IP SLA	684
Narzędzia służące do zarządzania siecią WAN	687
Rozwiązanie SD-WAN	687
Rozwiązanie SD-ACCESS	690
Translacja adresów — usługa NAT	691
Static NAT (translacja statyczna)	692
Dynamic NAT (translacja dynamiczna)	697
PAT	697
NAT oparty na wirtualnym interfejsie	699
Interfejs wirtualny i NAT statyczny	699
Interfejs wirtualny i NAT dynamiczny	701
Interfejs wirtualny i PAT	702
Pytania sprawdzające	702
Odpowiedzi	703
Rozdział 14. Programowanie sieci i automatyzacja	704
Wstęp	704
Pytania wstępne	704
Programowanie	705
Korzystanie z rozwiązania Cisco DNA	715
Różne modele danych	717
Funkcjonalność Cisco EEM	719
Pytania sprawdzające	724
Odpowiedzi	725
Zakończenie	727
Skorowidz	729

Rozdział 12.

Wirtualizacja w sieci

Wstęp

W tym rozdziale poznasz informacje dotyczące zagadnień związanych z szeroko rozumianą wirtualizacją. Dowiesz się w skrócie, jak działają sieci SDN, poznasz działania kontrolera oraz nauczysz się jego implementacji. Poznasz rodzaje środowisk chmurowych. Następnie zapoznasz się z pojęciami związanymi z maszynami wirtualnymi i skonfigurujesz przykładowy routing w środowisku wirtualnym.

Pytania wstępne

1. Która warstwa działająca w oparciu o ASIC jest odpowiedzialna za przesyłanie pakietów z przełącznika?
 - a) control plane,
 - b) forwarding plane,
 - c) processor plane,
 - d) ASIC plane.
2. W której usłudze chmurowej aplikacja jest przechowywana i uruchamiana na komputerach dostawcy, a użytkownik otrzymuje dostęp do niej przez internet?
 - a) PaaS,
 - b) IaaS,
 - c) SaaS,
 - d) żadne z powyższych.
3. Który interfejs odpowiedzialny jest za komunikację z kontrolerem w rozwiązaniach SDN?
 - a) SBI,
 - b) VINT,

- c) NBI,
- d) SDN.

Sieci SDN

Podczas wykonywania konfiguracji urządzeń w tej książce za każdym razem używałeś konsoli. Jesteśmy też przyzwyczajeni do tego, że przełącznik łączy ze sobą stacje i urządzenia końcowe. Potem router spina wszystko w całość i daje dostęp do sieci WAN lub do internetu. Sieci SDN są rozwiązaniem, które pewne czynności urządzenia odwraca do góry nogami.

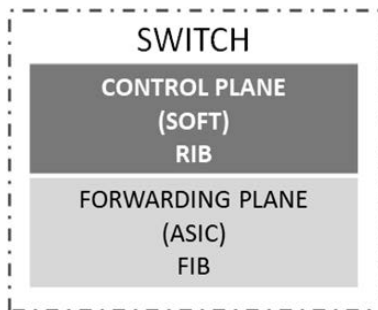
SDN (ang. *Software-Defined Network*) to nowe podejście i styl w IT i sieciach komputerowych. Aby zrozumieć tę koncepcję, trzeba się cofnąć w czasie kilkadziesiąt lat. W latach 70. ubiegłego wieku nie stosowało się przełączników. Były to czasy komputerów mainframe, do których były podłączane bezpośrednio inne stacje tego typu. Kolejne lata to era mikrokomputerów, które łączyły się w sieci komputerowe w bardzo popularnej w latach 80. topologii pierścienia. Typowe sieci LAN, które zasadniczo nie zmieniły się do dziś, to lata 90., kiedy to pojawiły się koncentratory, mosty oraz przełączniki.

Obecne przełączniki warstwy 3. pracują, wykorzystując dwie warstwy: *control plane* i *forwarding plane* (*data plane*).

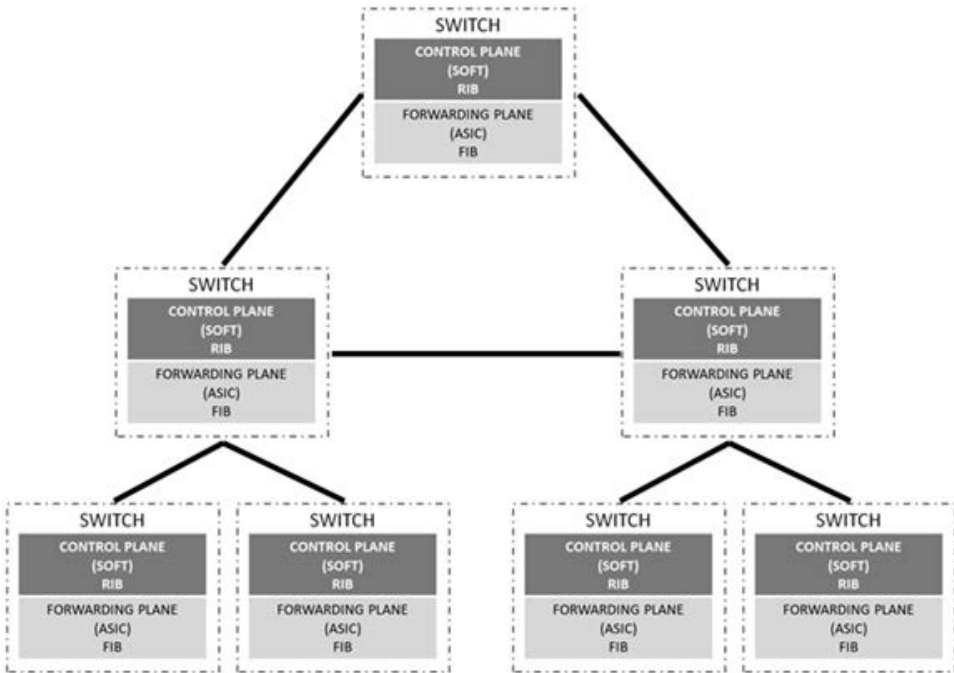
Warstwa *control plane* to swego rodzaju umysł urządzenia, decyduje bowiem o tym, gdzie przesłać pakiety. Jest to rozwiązanie programowe, w którym jako wsparcie funkcjonuje tablica routingu (RIB). To właśnie routery jako typowe rozwiązanie programowe podejmują decyzję o przesłaniu pakietów na podstawie tablicy routingu. Tutaj w przypadku przełącznika odbywa się również nauka adresów MAC koniecznych do zbudowania tablicy MAC. Działają tutaj mechanizmy odpowiedzialne za budowanie tablicy ARP.

Warstwa *forwarding plane* jest odpowiedzialna za „wypychanie” pakietów z przełącznika. Działa w oparciu o układ ASIC; nie jest rozwiązaniem programowym, lecz sprzętowym, a tym samym szybszym. W warstwie tej występuje tablica przełączania (FIB) — na jej podstawie, wykorzystując informacje z *control plane*, przełącznik jest w stanie wysłać pakiety dalej przez swoje interfejsy (rysunek 12.1).

Rysunek 12.1.
Warstwy działające
w przełączniku

Typowe podejście to zatem tablica RIB i tablica FIB działające na przykład na przełączniku. Przełącznik ma więc warstwę *control plane*, w której znajdują się informacje zasilające tablicę FIB, aby przełącznik wiedział, przez jakie interfejsy wysłać ramki. To rozwiązanie wciąż w sieciach funkcjonuje i dzięki temu, że moce obliczeniowe urządzeń są coraz większe, będzie jeszcze funkcjonowało. Ma jednak kilka wad. Spójrz na rysunek 12.2.

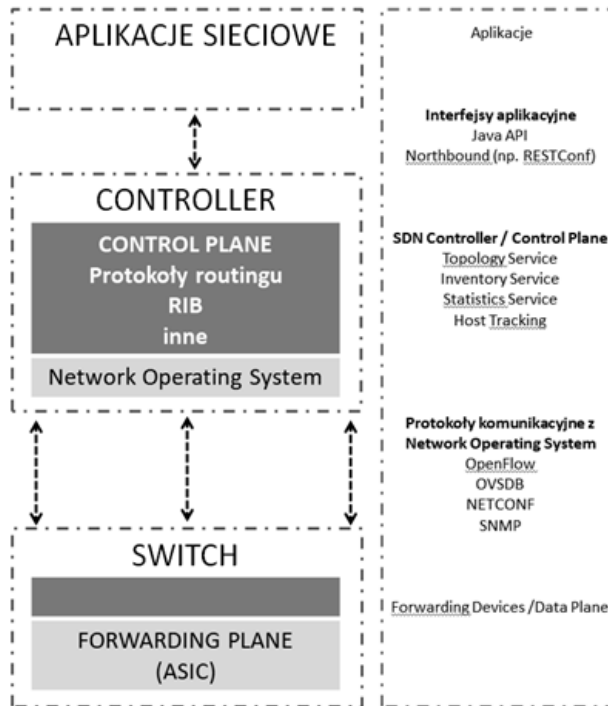

RYСУNEK 12.2. Typowy schemat współpracy między przełącznikami

Na rysunku 12.2 widocznych jest siedem przełączników, które realizują konkretne zadania w postaci przełączania pakietów i ramek. W takim modelu działania znajduje się więc siedem urządzeń, które mają siedem systemów operacyjnych, które trzeba aktualizować. Tyleż samo mamy punktów, które mogą stać się celem ataku. Musimy wykorzystać siedem konsol, aby skonfigurować te urządzenia. Jednak największym minusem tego rozwiązania jest to, że mamy po siedem tablic RIB i FIB. Jeśli więc na jednym urządzeniu pojawia się nowy strumień, musi przejść przez *control plane*. Jeśli jest przekazywany przez kilka przełączników, na każdym z nich dzieje się to samo.

W SDN następuje przejście pełnej kontroli nad działaniem sieci poprzez kontrolę sposobu przekazywania strumieni przez urządzenia. Spójrz na rysunek 12.3. Z czego wynika taka potrzeba? Przede wszystkim z potrzeb rynku, który oczekuje pełnego wsparcia w oprogramowaniu i wirtualizowaniu. Skoro mamy maszyny wirtualne w postaci serwerów, to dlaczego przełączniki nie mogłyby być również wirtualne. To samo dotyczy innych urządzeń, takich jak np. routery, urządzenia ASA czy kontrolery bezprzewodowe itd.

Rysunek 12.3.
Działanie
urządzeń SDN

Z przełącznika, który znajduje się na samym dole, „wyjęto” *control plane*. Od tej pory przełączniki to tylko szybkie układy ASIC, które przełączają pakiety; nie robią nic więcej. Można obrazowo powiedzieć, że nie mają funkcji myślenia, lecz tylko wykonują komendy. Dzięki temu pakiety są przełączane bardzo szybko i od razu odsyłane do odpowiedniego interfejsu.

Mózg sieci (*control plane*) znajduje się natomiast w urządzeniu, które nazywane jest kontrolerem SDN (ang. *SDN controller*). Tam zaimplementowany jest system operacyjny wraz z funkcjami zarządzania ruchem. Na kontrolerze następuje proces odnajdywania najlepszej trasy dla pakietów danych i realizowany jest algorytm routingu. Na kontrolerze mogą być implementowane różne protokoły routingu. Jeden kontroler może zarządzać wieloma przełącznikami, przesyłając im odpowiednie rozkazy dotyczące przekazywania strumieni na poszczególne interfejsy.

Jeśli chodzi o kontroler, to administrator może go dowolnie programować z wykorzystaniem różnych aplikacji sieciowych napisanych w różnych językach programowania. Dzięki temu sieci SDN mogą być odpowiednio dopasowane. Jeżeli przedsiębiorstwo potrzebuje określonego rozwiązania i sposobu działania, może opracować je sobie samodzielnie, nie musi korzystać z gotowego oprogramowania do zarządzania kontrolerami.

Kontroler komunikuje się z przełącznikiem za pomocą protokołów komunikacyjnych, takich jak bardzo często wykorzystywany OpenFlow, który umożliwia również zarządzanie kontrolerem, przesyłanie danych i komend. Jednym przełącznikiem może sterować wiele kontrolerów OpenFlow. Sieć SDN wspiera tworzenie wirtualnych sieci komputerowych.

Poniekąd urządzenie, np. przełącznik, będzie w takim przypadku tylko urządzeniem posiadającym płaszczyznę danych i jego zadaniem będzie tylko przesłanie fizyczne danych z jednego interfejsu fizycznego na inny. Natomiast taki przełącznik nie będzie już „samodzielnym myślałem”, jak to zrobić. Wszystkie rozkazy związane z przekazywaniem będzie otrzymywał z kontrolera SDN.

Kontroler do zarządzania urządzeniami wykorzystuje interfejsy komunikacyjne z siecią. Są one nazywane interfejsem północnym (ang. *northbound interface* — *NBI*) oraz interfejsem południowym (ang. *southbound interface* — *SBI*).

Interfejs NBI daje możliwość komunikacji z kontrolerem administratorowi. Administrator może dzięki niemu zarządzać samym kontrolerem, ale również zarządzać siecią poprzez kontroler. NBI daje możliwość zarządzania bezpośrednio przez GUI, ale również poprzez API i wszelkiego rodzaju związane z tym udogodnienia, takie jak skrypty JavaScriptu lub Pythona oraz inne. Są to rozwiązania, które na dzień dzisiejszy dają wiele możliwości administratorowi. Oczywiście tak jak nigdy wcześniej wymagają poznania technik pisania skryptów lub nauki programowania. Ale staje się to obecnie nieuchronne i konieczne dla dalszego rozwoju. Myślę, że CLI będzie coraz mocniej wypierane na rzecz szeroko rozumianego API.

Interfejs SBI to interfejs odpowiedzialny za komunikację kontrolera z urządzeniami sieciowymi. Obecnie jest to również API. Jak więc widzisz, wsparcie programowe jednak wiedzie prym. I tak jak wspominałem wcześniej, może to być OpenFlow czy Cisco OpFlex.

API to oprogramowanie, które umożliwia innym aplikacjom dostęp do danych lub usług innego urządzenia. Jest w pewnym sensie pośrednikiem pomiędzy użytkownikiem a danymi na innym urządzeniu, czyli Ty, jako użytkownik, chcesz uzyskać informacje od urządzenia i poprzez API wysyłasz do niego żądanie, aby przesłało Ci dane w odpowiedniej formie (odpowiednio sformatowane), np. JSON.

Jeszcze kilka lat temu, aby zarezerwować miejsce w hotelu, wchodziłeś na stronę WWW danego obiektu i tam mogłeś dokonać rezerwacji. Obecnie istnieją serwisy, które w jednym miejscu kumulują ogłoszenia wielu hoteli. Dzięki temu można porównywać ceny i usługi, by na tej podstawie podjąć decyzję. Jest to możliwe, ponieważ każdy z hoteli daje dostęp do swojej bazy danych i poprzez API zewnętrzny portal może wymieniać informacje z API hotelu. Zauważ, że dostęp w takim przypadku jest dwukierunkowy, a zatem klient po dokonaniu rezerwacji na zewnętrznym portalu otrzymuje od niego informacje, że rezerwacja została przyjęta. Zewnętrzny portal musi jednak zaznaczyć w bazie danych hotelu, że pokój jest już zajęty w danym terminie. Wszystko to odbywa się dzięki API i dostępowi do bazy danych.

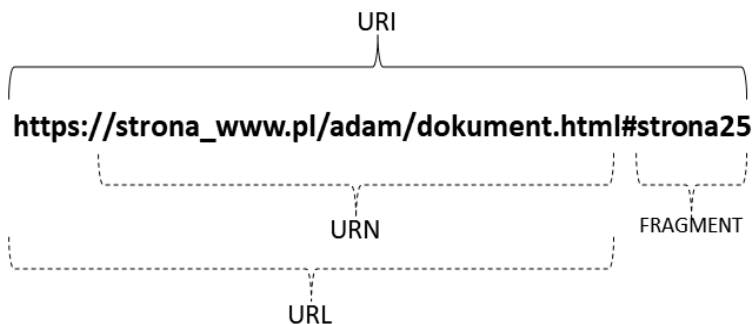
API może być publiczne i wówczas każdy może mieć do niego dostęp, dzięki czemu może prezentować za pomocą własnych aplikacji dane czyjejs bazy. Drugi rodzaj to prywatne API — przykładem może być wspomniana usługa hotelowa. Dzięki rozwiązaniom opartym na API możesz znaleźć lot w interesującym Cię terminie czy dokonać zakupu towarów po atrakcyjnych cenach.

API, które jest szeroko stosowane przez serwisy WWW, to RESTful API (ang. *Representational State Transfer*), bazujące na HTTP. W RESTful API informacje są transportowane przez HTTP, dlatego operacje głównie są wykonywane poprzez URL. W HTTP, jeśli chcesz otrzymać stronę WWW, to właśnie wykorzystując HTTP, wysyłasz żądanie GET, a otrzymując stronę, dostajesz odpowiedź w postaci dokumentu HTML. Czasem, gdy uzupełniasz formularz z danymi, wysyłasz żądanie HTTP POST. Podczas wykorzystywania API odpowiedzią nie będzie format HTML, lecz np. JSON.

Tak więc REST to model klient – serwer, który umożliwia podłączenie do serwera wielu klientów. Jest też rozwiązaniem, które nie rezerwuje i nie zestawia połączenia na stałe. REST jest w związku z tym bezstanowy.

Wspomniałem o wykorzystaniu URL, czyli ujednocionego formatu, który znasz. Wykorzystujesz go niemal każdego dnia podczas surfowania w internecie. Ale tak naprawdę URL jest tylko częścią ścieżki dostępu do danych. RESTful wykorzystuje URI (ang. *Uniform Resource Identifier*), czyli ujednoczony identyfikator zasobów (opisany w RFC2396). URI jest standardem, który pozwala na identyfikację zasobów w sieci i składa się z łańcucha znaków prowadzących do tego zasobu (rysunek 12.4).

Rysunek 12.4.
Format URI

URI składa się z URL (ang. *Uniform Resource Locator*), który jest formatem adresowania zawierającym m.in. protokół, hosta (np. nazwę strony WWW) i ścieżkę do zasobu. Drugą część URI to URN (ang. *Uniform Resource Name*) — w tym przypadku sama ścieżka do zasobu. Na samym końcu znajduje się określony fragment poszukiwanych zasobów, najbardziej szczegółowy. URI może być bardziej rozbudowane i może znaleźć się tam również konkretne zapytanie, numer portu. URI, jak wspomniałem, wykorzystywane jest przez API.

Opierając się na tych informacjach, chciałbym Ci uzmysłowić, że komunikacja z urządzeniem w zasadzie odbywa się w bardzo podobny sposób. Tak więc wykorzystując np. skrypt Python, możesz skonstruować żądanie pobrania (HTTP GET) np. stanów interfejsu urządzenia, które będzie wyglądało np. tak: `https://172.16.2.1:8888/sdn/int/status/nodes`. Urządzenie odpowie, np. wykorzystując format JSON.

```
{
  "nodes": [
    {
      "ip": "172.16.2.1",
```



```

    "mac": "abab.1111.baba",
    "vid": 0,
    "dpid": "00:00:00:00:00:00:00:01",
    "port": 1,
  }
]
}

```

Przykład zastosowania sieci SDN

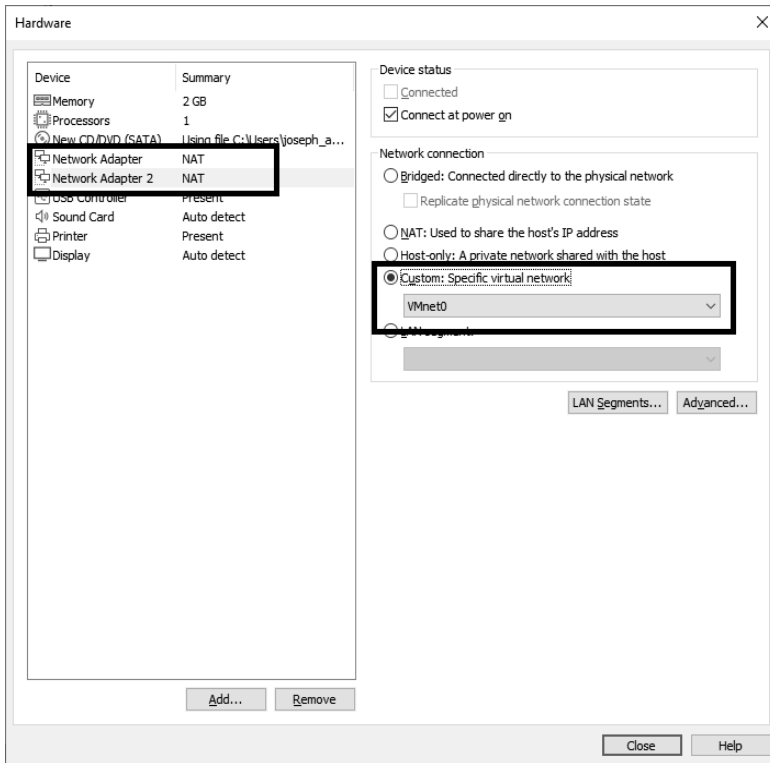
Chciałbym, abyś wiedział, jak wszystko działa w praktyce. Tak więc w tym podrozdziale chciałbym dać Ci namiastkę własnego kontrolera i wirtualnych przełączników. Do uruchomienia kontrolera będziesz potrzebował maszyny wirtualnej z serwerem Ubuntu. Ja w tym przykładzie użyłem gotowego obrazu *.iso* Ubuntu Server ze strony *ubuntu.com*. Po pobraniu pliku należy utworzyć nową wirtualną maszynę (rysunek 12.5).

Rysunek 12.5.
Okno kreatora
tworzenia nowej
maszyny wirtualnej

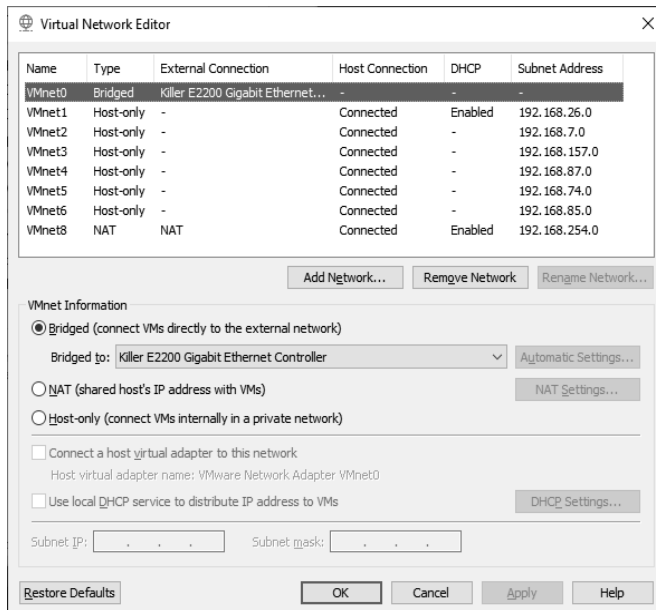

Przypisz do maszyny dodatkowy interfejs sieciowy. Pierwszy interfejs posłuży do komunikacji z internetem w celu pobierania dodatków, które za chwilę doinstalujesz, natomiast drugi interfejs posłuży do komunikacji z siecią lokalną lub inną siecią, jeśli takiej będziesz chciał użyć. W oknie *Hardware* dodaj nową kartę sieciową. Na poniższym rysunku (rysunek 12.6) w polu *Custom* wybrano interfejs VMnet0.

Jeśli chodzi o interfejs VMnet0, to wcześniej należy dostosować go do komunikacji z odpowiednią siecią. W moim przypadku, jak możesz zauważyć na poniższym rysunku (rysunek 12.7), interfejs wirtualny współpracuje jako interfejs zmostkowany z rzeczywistym interfejsem sieciowym. Dzięki temu maszyna wirtualna otrzymuje dostęp do mojej sieci LAN.

Rysunek 12.6. Ustawienia sieci wirtualnej maszyny

Rysunek 12.7. Ustawienia sieci hypervisora

Tak więc po uruchomieniu maszyny wirtualnej rozpocznie się proces instalacji serwera Ubuntu. Wykorzystaj domyślne ustawienia, aby po instalacji uruchomić widoczną poniżej konsolę (rysunek 12.8).

```

ubuntu20 login:
ubuntu20 login:
ubuntu20 login: adam
Password:
Welcome to Ubuntu 20.04.3 LTS (GNU/Linux 5.4.0-81-generic x86_64)

 * Documentation:  https://help.ubuntu.com
 * Management:    https://landscape.canonical.com
 * Support:       https://ubuntu.com/advantage

System information as of Fri 27 Aug 2021 01:27:04 PM UTC

System load:  0.03          Processes:      222
Usage of /:   22.3% of 18.57GB    Users logged in:  0
Memory usage: 16%          IPv4 address for ens33: 192.168.254.132
Swap usage:   0%            IPv4 address for ens34: 192.168.26.130

1 update can be applied immediately.
To see these additional updates run: apt list --upgradable

The programs included with the Ubuntu system are free software;
the exact distribution terms for each program are described in the
individual files in /usr/share/doc/*/copyright.

Ubuntu comes with ABSOLUTELY NO WARRANTY, to the extent permitted by
applicable law.

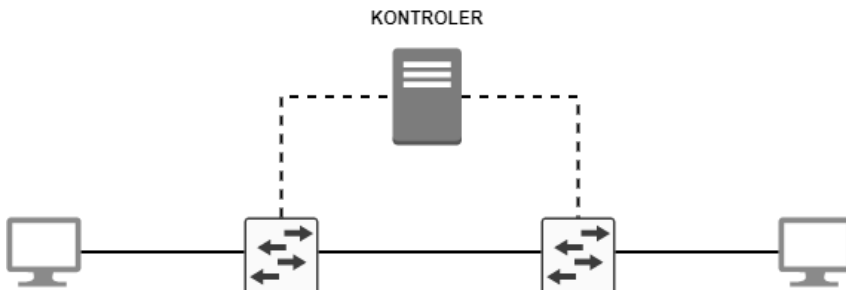
To run a command as administrator (user "root"), use "sudo <command>".
See "man sudo_root" for details.

adam@ubuntu20:~$
adam@ubuntu20:~$
adam@ubuntu20:~$
adam@ubuntu20:~$ _

```

Rysunek 12.8. Zainstalowany system operacyjny Ubuntu

Będziemy emulować sieć widoczną na poniższym rysunku 12.9. Przełączniki, których możesz użyć, mogą być rzeczywistym sprzętem, ale należy pamiętać o tym, aby obsługiwały OpenFlow. Natomiast z racji tego, że wkraczamy w wirtualny świat, wprowadzimy rozwiązanie, które nazywa się Mininet. Jest to niewielka dystrybucja Linuksa, za pomocą której możesz utworzyć wirtualne przełączniki obsługujące OpenFlow. Również stacje robocze zostaną emulowane w Mininet.

Rysunek 12.9. Schemat sieci z kontrolerem

Jeśli chodzi o kontroler, którego będziemy używali, to będzie nim zainstalowane na serwerze Ubuntu darmowe oprogramowanie OpenDaylight. Jest to kontroler SDN oparty na Linuksie, którego podstawy poznasz w tym przykładzie.

Zacznijmy od początku, czyli najpierw po zainstalowaniu serwera Ubuntu sprawdź, czy ma połączenie z siecią lokalną oraz internetem. Najlepiej, jeśli w konsoli wydasz komendę `ifconfig`. Jeśli komenda nie działa, doinstaluj odpowiednie narzędzia komendą `sudo apt install net-tools`.

Poniższy listing prezentuje ustawienie interfejsów na maszynie wirtualnej. Serwer Ubuntu jest więc dostępny w tym przypadku w sieci lokalnej przez interfejs `ens34`. Adres został przydzielony automatycznie przez serwer DHCP sieci LAN. Ale nic nie stoi na przeszkodzie, aby adres dodać manualnie.

```
adam@ubuntu:~$ ifconfig
ens33: flags=4163<UP,BROADCAST,RUNNING,MULTICAST> mtu 1500
    inet 192.168.254.134 netmask 255.255.255.0 broadcast 192.168.254.255
    inet6 fe80::20c:29ff:fead:f73f prefixlen 64 scopeid 0x20<link>
    ether 00:0c:29:ad:f7:3f txqueuelen 1000 (Ethernet)
<POMINIĘTO>
ens34: flags=4163<UP,BROADCAST,RUNNING,MULTICAST> mtu 1500
    inet 172.30.100.96 netmask 255.255.255.0 broadcast 172.30.100.255
    inet6 fe80::20c:29ff:fead:f749 prefixlen 64 scopeid 0x20<link>
    ether 00:0c:29:ad:f7:49 txqueuelen 1000 (Ethernet)
<POMINIĘTO>
lo: flags=73<UP,LOOPBACK,RUNNING> mtu 65536
    inet 127.0.0.1 netmask 255.0.0.0
<POMINIĘTO>
adam@ubuntu:~$
```

Kolejnym istotnym krokiem jest instalacja Javy. Trzeba to robić uważnie, gdyż w przeciwnym wypadku mogą pojawić się problemy w trakcie instalacji. Zanim cokolwiek zainstalujemy, zaktualizuj system i pakiety komendą `sudo apt-get -y update`, a po chwili wydaj komendę `sudo apt-get -y upgrade`. System jest zaktualizowany, to jeszcze na samym początku zainstaluj komendą `sudo apt-get -y install unzip` program ZIP do rozpakowywania archiwów; za chwilę się przyda.

Teraz mamy już wszystkie niezbędne narzędzia, możesz więc przejść do instalacji Javy. Ponieważ zainstalujemy OpenDaylight w wersji obsługującej Javę 8, dlatego zacznij konfigurację od komendy `sudo apt-get -y install openjdk-8-jre`. Pobieranie i instalacja pakietów może trochę potrwać, więc należy cierpliwie czekać.

Następnie warto sprawdzić komendą `sudo update-alternatives --config java`, czy nie ma już na serwerze innych wersji Javy. To bardzo ważne, aby później w konfiguracji była zachowana pewna spójność. Gdyby były inne wersje, zostaniesz poproszony o wybranie tej, której będziesz używał. Zwykle odbywa się to poprzez podanie właściwego numeru przypisanego dla danej wersji.

Komendą `ls -l /etc/alternatives/java` sprawdź, jaka wersja aktualnie znajduje się w systemie. Otrzymasz ścieżkę dostępu, której za chwilę użyjesz do dalszej konfiguracji.

```
adam@ubuntu:~$ ls -l /etc/alternatives/java
lrwxrwxrwx 1 root root 46 Aug 28 10:53 /etc/alternatives/java -> /usr/lib/jvm/java-8-
openjdk-amd64/jre/bin/java
adam@ubuntu:~$
```

Podczas konfiguracji OpenDaylight wymagane jest ustawienie określonej zmiennej środowiskowej zawierającej ścieżkę do zestawu narzędzi Javy. Tak więc komendą `echo 'export JAVA_HOME=/usr/lib/jvm/java-8-openjdk-amd64' >> ~/.bashrc` należy dokonać tych ustawień. Komenda `source ~/.bashrc` spowoduje zaimplementowanie pliku źródłowego `bashrc`. Ten sam efekt uzyskasz, wylogowując się i ponownie logując. Ale przedstawioną komendą zrobisz to po prostu szybciej.

```
adam@ubuntu:~$ echo 'export JAVA_HOME=/usr/lib/jvm/java-8-openjdk-amd64' >> ~/.bashrc
adam@ubuntu:~$ source ~/.bashrc
adam@ubuntu:~$
```

Aby sprawdzić ustawienia, wydaj komendę `echo $JAVA_HOME`. Jak widzisz, ścieżka jest taka, jaką podałeś przed chwilą.

```
adam@ubuntu:~$ echo $JAVA_HOME
/usr/lib/jvm/java-8-openjdk-amd64
adam@ubuntu:~$
```

Java gotowa, dlatego teraz zainstalujemy OpenDaylight. Jeśli przejdiesz na stronę tego projektu, możesz wybrać kilka wersji. Mając na celu jedynie demonstrację, nie jest istotne, jaką wersję pobierzesz. Warto jednak wcześniej upewnić się, jaka wersja Javy jest potrzebna. Poniżej znajduje się listing z wersją, która została użyta w tym przykładzie. Po wprowadzeniu odpowiedniego polecenia rozpocznie się pobieranie archiwum ZIP. Jeśli chcesz pobrać inną wersję, po prostu przejdź na stronę projektu i zapisz ścieżkę do odpowiedniego archiwum ZIP, a następnie wklej ścieżkę za komendą `wget`.

```
adam@ubuntu:~$ wget
https://nexus.opendaylight.org/content/groups/public/org.opendaylight/integration/distribution-karaf/0.5.0-Boron/distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip
--2021-08-28 11:08:13--
https://nexus.opendaylight.org/content/groups/public/org.opendaylight/integration/distribution-karaf/0.5.0-Boron/distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip
Resolving nexus.opendaylight.org (nexus.opendaylight.org)... 199.204.45.87,
2604:e100:1:0:f816:3eff:fe45:48d6
Connecting to nexus.opendaylight.org (nexus.opendaylight.org)|199.204.45.87|:443... connected.
HTTP request sent, awaiting response... 200 OK
Length: 425577192 (406M) [application/zip]
Saving to: 'distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip'
distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip 16%[====>] 68.81M 13.9MB/s eta 30s
```

Po pobraniu pliku sprawdź, jak nazywa się archiwum. Komendą `ls` sprawdzisz zawartość kontenera.

```
adam@ubuntu:~$ ls
distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip
adam@ubuntu:~$
```

Archiwum ZIP znajduje się na swoim miejscu, dlatego rozpakuj je komendą `unzip`.

```
adam@ubuntu:~$ unzip distribution-karaf-0.5.0-Boron.zip
```

Po przejściu do rozpakowanego folderu komendą `./bin/karaf` uruchom OpenDaylight.

```
adam@ubuntu:~$ cd distribution-karaf-0.5.0-Boron
adam@ubuntu:~/distribution-karaf-0.5.0-Boron$ ./bin/karaf
```

Poniższy rysunek (rysunek 12.10) przedstawia uruchomione środowisko pracy wraz z linią komend.

```
adam@ubuntu:~/distribution-karaf-0.5.0-Boron
adam@ubuntu:~$
adam@ubuntu:~$
adam@ubuntu:~$ cd distribution-karaf-0.5.0-Boron
adam@ubuntu:~/distribution-karaf-0.5.0-Boron$ ./bin/karaf
Apache Karaf starting up. Press Enter to open the shell now...
100% [=====]
Karaf started in 6s. Bundle stats: 64 active, 64 total

                                O
                                / \
                               /   \
                              /     \
                             /       \
                            /         \
                           /           \
                          /             \
                         /               \
                        /                 \
                       /                   \
                      /                     \
                     /                       \
                    /                         \
                   /                           \
                  /                             \
                 /                               \
                /                                 \
               /                                   \
              /                                     \
             /                                       \
            /                                         \
           /                                           \
          /                                             \
         /                                               \
        /                                                 \
       /                                                   \
      /                                                     \
     /                                                       \
    /                                                         \
   /                                                           \
  /                                                             \
 /                                                               \
/                                                                 \
\                                                                 /
 \                                                               /
  \                                                             /
   \                                                           /
    \                                                         /
     \                                                       /
      \                                                     /
       \                                                   /
        \                                                 /
         \                                               /
          \                                             /
           \                                           /
            \                                         /
             \                                       /
              \                                     /
               \                                   /
                \                                 /
                 \                               /
                  \                             /
                   \                           /
                    \                         /
                     \                       /
                      \                     /
                       \                   /
                        \                 /
                         \               /
                          \             /
                           \           /
                            \         /
                             \       /
                              \     /
                               \   /
                                \ /
                                 O

Hit '<tab>' for a list of available commands
and '[cmd] --help' for help on a specific command.
Hit '<ctrl-d>' or type 'system:shutdown' or 'logout' to shutdown OpenDaylight.

opendaylight-user@root>
opendaylight-user@root>
opendaylight-user@root>
opendaylight-user@root>
```

Rysunek 12.10. Uruchomione środowisko OpenDaylight

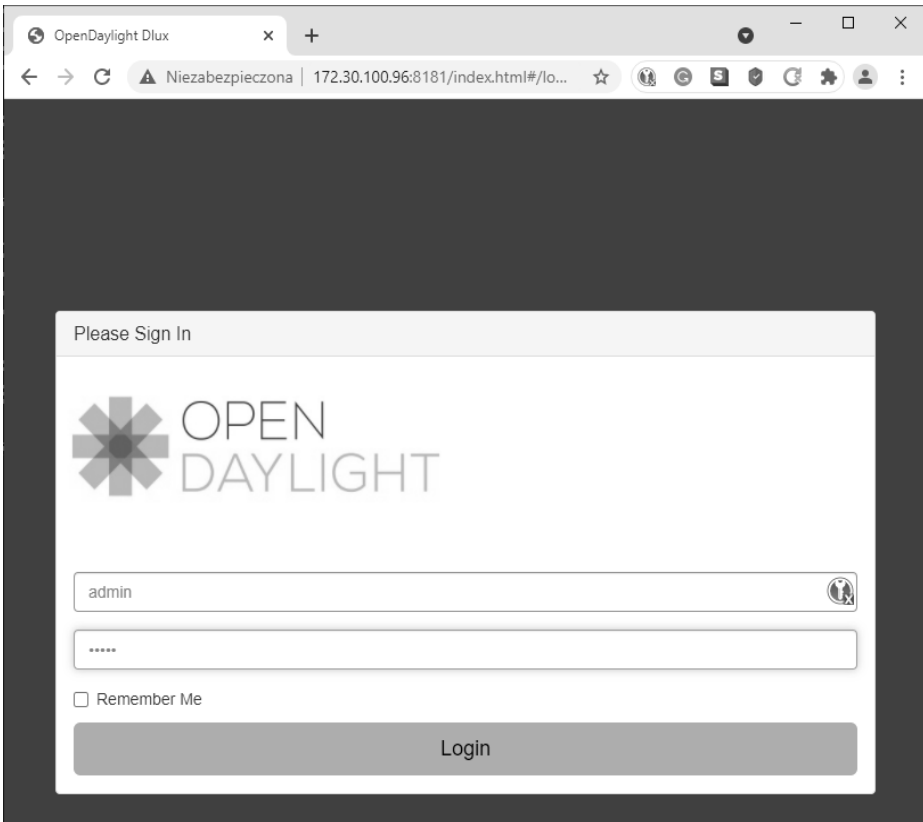
Domyślnie pobrana paczka danych zawiera wszystko, co potrzebne do uruchomienia kontrolera SDN. Jednak funkcjonalności nie są domyślnie zainstalowane, dlatego trzeba to zrobić. Serwer WWW również nie działa domyślnie, dlatego nie można połączyć się z kontrolerem przez stronę WWW. Jeśli chcesz wyświetlić dostępne funkcjonalności, wydaj komendę `feature:list`. Możesz również na stronie projektu zapoznać się ze znaczeniem każdej z funkcji. Na stronie znajduje się wyczerpujący opis.

Do naszych celów będą nam potrzebne najważniejsze funkcje — odpowiedzialne za serwer WWW oraz obsługę przełączników L2. Aby doinstalować odpowiednie funkcje, użyj komendy `feature:install`. Instalacja może potrwać kilka minut, ale na ekranie nie będzie widoczny żaden pasek postępu, dlatego musisz cierpliwie poczekać.

```
opendaylight-user@root>feature:install odl-restconf odl-l2switch-switch odl-mdsal-apidocs
odl-dlux-all
opendaylight-user@root>
```

Po instalacji wymienionych funkcji możesz przejść do przeglądarki, wpisać adres IP, który ma maszyna Ubuntu. W podanym przykładzie będzie to `http://172.30.100.96:8181/index.html`.

Na ekranie pojawi się okno logowania (rysunek 12.11). Domyślnie użytkownik to `admin` z hasłem `admin`.

Rysunek 12.11. Okno logowania środowiska GUI

Po zalogowaniu na ekranie pojawi się puste białe okno z przyciskiem Reload. Na razie wszystko idzie zgodnie z planem i nie musisz się przejmować, że okno jest puste. Dzieje się tak, ponieważ nie ma utworzonej żadnej topologii służącej do zarządzania. Czyli z kontrolerem nie połączyło się żadne urządzenie. Dlatego kontroler nie ma co robić. Za chwilę to zmienimy, bo wspomniałem Ci, że użyjemy do tego celu oprogramowania Mininet.

Aby zaimplementować w środowisku wirtualnym maszynę Mininet, przejdź do strony tego projektu — mininet.org. Znajduje się tam gotowe środowisko pracy. Wcześniej, podobnie jak poprzednio, przygotuj odpowiedni interfejs, aby Mininet bez problemu komunikował się z kontrolerem. Aby zalogować się do Mininet, użyj konta użytkownika o nazwie `mini net` z tym samym hasłem (rysunek 12.12).

Sprawdź adres IP komendą `ifconfig` i wykonaj test ping do kontrolera.

```
mininet@mininet-vm:~$ ping 172.30.100.96
PING 172.30.100.96 (172.30.100.96) 56(84) bytes of data.
64 bytes from 172.30.100.96: icmp_seq=1 ttl=64 time=0.597 ms
64 bytes from 172.30.100.96: icmp_seq=2 ttl=64 time=0.246 ms
64 bytes from 172.30.100.96: icmp_seq=3 ttl=64 time=0.372 ms
^C
```

```

Ubuntu 20.04.1 LTS mininet-vm tty1

mininet-vm login:
Password:
Welcome to Ubuntu 20.04.1 LTS (GNU/Linux 5.4.0-42-generic x86_64)

 * Documentation:  https://help.ubuntu.com
 * Management:    https://landscape.canonical.com
 * Support:       https://ubuntu.com/advantage

Last login: Sat Aug 28 01:51:14 PDT 2021 on tty1
mininet@mininet-vm:~$

```

Rysunek 12.12. *Konsola Mininet*

```

--- 172.30.100.96 ping statistics ---
3 packets transmitted, 3 received, 0% packet loss, time 2019ms
rtt min/avg/max/mdev = 0.246/0.405/0.597/0.145 ms
mininet@mininet-vm:~$

```

Komunikacja działa, więc możesz przejść do konfigurowania pierwszej topologii. Na początku ustaliliśmy wygląd topologii, dlatego teraz wydaj komendę, która ją utworzy.

```

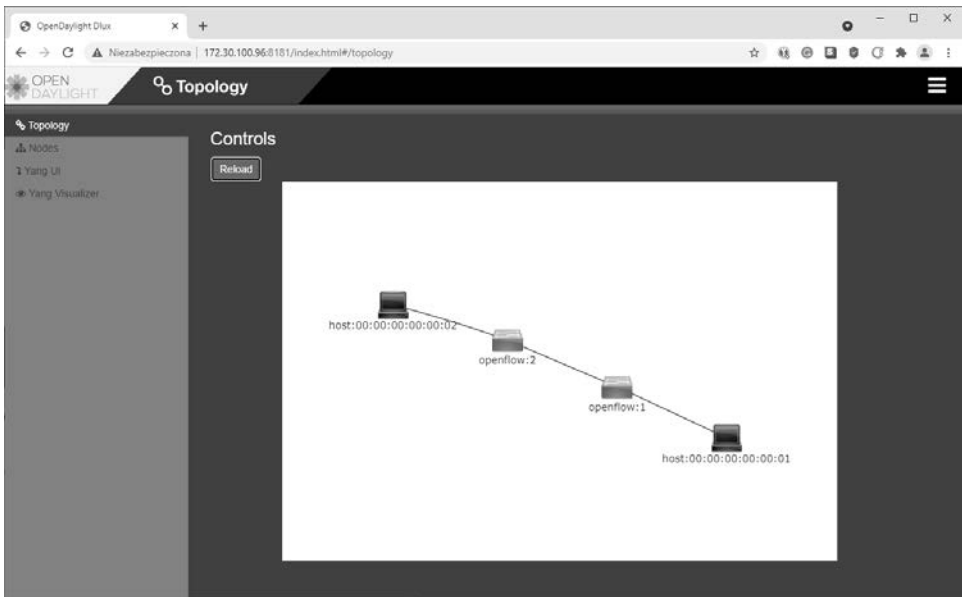
mininet@mininet-vm:~$ sudo mn --topo linear,2 --mac --
controller=remote,ip=172.30.100.96,port=6633 --switch ovs,protocols=OpenFlow10
*** Creating network
*** Adding controller
Unable to contact the remote controller at 172.30.100.98:6633
*** Adding hosts:
h1 h2
*** Adding switches:
s1 s2
*** Adding links:
(h1, s1) (h2, s2) (s2, s1)
*** Configuring hosts
h1 h2
*** Starting controller
c0
*** Starting 2 switches
s1 s2 ...
*** Starting CLI:
mininet>

```


Od razu możesz wykonać test połączenia dla wszystkich, używając komendy `pingall`. Jak widać na poniższym listingu, połączenia działają prawidłowo.

```
mininet>pingall
*** Ping: testing ping reachability
h1 -> h2
h2 -> h1
***Results: 0% dropped (2/2 received)
mininet>
```

Następnie wróć do przeglądarki, w której otwarte jest okno OpenDaylight, i kliknij niebieski przycisk Reload (rysunek 12.13). Powinieneś połączyć się z Mininet i utworzoną topologią. Na ekranie możesz zauważyć połączenie dwóch stacji roboczych oraz pomiędzy nimi dwa przełączniki — dokładnie tak miało to wyglądać. Pamiętaj, że teraz kontroler umożliwia konfigurację przełączników.

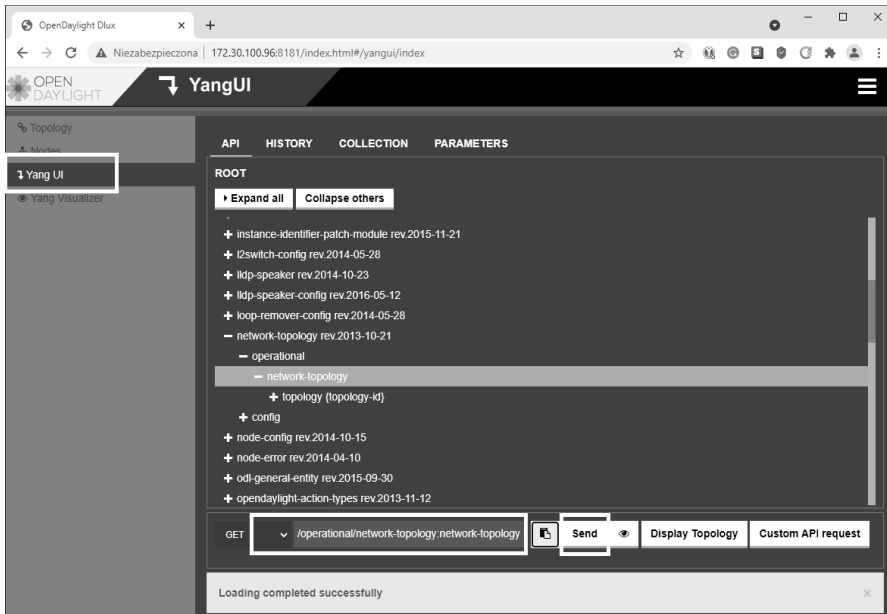

Rysunek 12.13. Utworzona topologia

Oczywiście to tylko podstawowy przykład na początek możliwości, jakie daje Mininet z kontrolerem SDN. Topologie, które możesz budować w ten sposób, mogą być naprawdę imponujące.

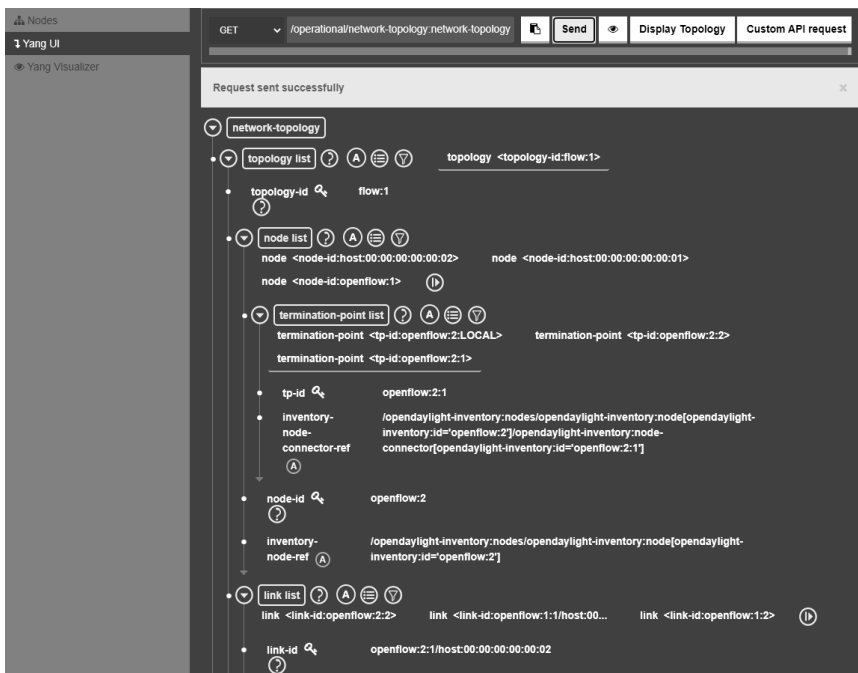
Jeśli chcesz wykorzystać możliwości, jakie daje NETCONF, możesz wykorzystać wbudowany w OpenDaylight interfejs o nazwie Yang. Jest to coś w rodzaju interfejsu API dostępnego przez HTTP i umożliwiającego dostęp do wykreowanych przez Ciebie danych dotyczących konfiguracji oraz infrastruktury. Nie będę szczegółowo omawiał jego funkcjonalności, a jedynie wskażę, jak dostać się do danych infrastruktury i sprawdzić je w formacie nieco bardziej przyjaznym.

Po lewej stronie okna OpenDaylight kliknij pozycję Yang UI. Następnie odszukaj na liście pozycję network –topology. Skopiuj adres i kliknij przycisk Send (rysunek 12.14).

Rysunek 12.14. Dane dotyczące urządzeń pogrupowane i udostępnione w formie drzewa

Zauważ, że prezentowane dane zawierają informacje o urządzeniach, które znalazły się w topologii, ich dane adresowe i nazwy (rysunek 12.15).

Rysunek 12.15. Wynik polecenia wydanego w Yang UI

Na koniec możesz wykorzystać aplikację Postman jako wsparcie do pracy nad danymi czy komunikacją z kontrolerem. Wystarczy, jeśli wcześniej skopiowany adres wkleisz w oknie Postman, otwierając nowy projekt, i się uwierzytnisz, a będziesz mógł wyświetlić identyczne dane w różnych formatach, np. JSON. Dodatkowo Postman daje możliwość wysyłania żądań do kontrolera przygotowanych za pomocą interfejsu API RESTCONF. Poniżej przedstawiono okno środowiska Postman (rysunek 12.16).

The screenshot shows the Postman interface for a RESTCONF GET request. The URL is `http://172.30.100.96:8181/restconf/operational/network-topology:network-topology`. The **Authorization** tab is selected, showing **Basic Auth** with a username of `admin` and a masked password. A warning message states: "Heads up! These parameters hold sensitive data. To keep this data safe, we've masked some of the parameters. Learn more about variables".

The **Body** tab is also active, showing the response in a pretty-printed JSON format:

```

1  {
2    "network-topology": {
3      "topology": [
4        {
5          "topology-id": "flow:1",
6          "node": [
7            {
8              "node-id": "host:00:00:00:00:00:02",
9              "termination-point": [
10             {
11               "tp-id": "host:00:00:00:00:00:02"
12             }
13           ],
14             "host-tracker-service:addresses": [
15               {
16                 "id": 1,
17                 "mac": "00:00:00:00:00:02",
18                 "last-seen": 1630159954501,
19                 "ip": "10.0.0.2",
20                 "first-seen": 1630159954501
21               }
22             ],
23             "host-tracker-service:attachment-points": [
24               {
25                 "tp-id": "openflow:2:1",
26                 "corresponding-tp": "host:00:00:00:00:00:02",
27                 "active": true
28               }
29             ]
30           }
31         ]
32       }
33     }
34   }

```

Rysunek 12.16. Okno środowiska Postman

Wirtualizacja

Wirtualizacja, automatyzacja sieci i programowalność sieci to pojęcia, które mają w zasadzie jeden cel: uproszczenie. Automatyzacja sieci znacznie ułatwia administratorom konfigurowanie sieci i zarządzanie nimi. Dzięki wdrożeniu odpowiedniego oprogramowania można zautomatyzować wiele codziennych czynności (choć było to już możliwe za sprawą różnego rodzaju skryptów). Poprzez pełną automatyzację sieci można jednak wpływać już nie tylko na konfigurację, ale również na działanie całej sieci, która może automatycznie wykrywać na przykład obciążenie jednych urządzeń i kierować ruch przez inne, mniej w danym momencie obciążone.

Usługi chmury

Obecnie szybkość działania internetu jest bardzo duża, co daje nowe możliwości. W typowym modelu przedsiębiorstwo posiada własną serwerownię z serwerami, oprogramowaniem i urządzeniami aktywnymi. Posiadanie własnej serwerowni wymaga jednak dbania o bezpieczeństwo, regularnego sporządzania kopii zapasowych i zatrudnienia wykwalifikowanego personelu, który wszystko skonfiguruje.

Alternatywą jest wykorzystanie chmury (ang. *cloud*), czyli wirtualnego środowiska pracy, które jest umieszczone poza siedzibą przedsiębiorstwa i nie stanowi jego własności. Polega to na tym, że możesz wynająć sobie dowolną usługę, program czy inne rozwiązanie, które będzie dostępne przez internet. Oczywiście do zarządzania usługą i wykorzystywania jej potrzebny będzie dostęp do sieci.

Odpowiednie wdrożenie usług chmurowych (ang. *cloud computing*) w przedsiębiorstwie może zmniejszyć koszty operacyjne. Daje również wiele możliwości, takich jak dostęp do danych w dowolnym miejscu i czasie. Umożliwia korzystanie tylko z wybranych usług w ramach danej organizacji, ponadto w zależności od rodzaju usług chmurowych zmniejsza zapotrzebowanie firmy na sprzęt fizyczny czy określone usługi wymagające licencji. Jeśli przedsiębiorstwo decyduje się na dzierżawę usług chmurowych, często nie musi ponosić już kosztów utrzymania swojego środowiska chmurowego. Nie musi też szkolić personelu i dbać o bezpieczeństwo systemów i regularne sporządzanie ich kopii. Jeśli pojawiają się potrzeby większych możliwości fizycznych czy pojemnościowych, wówczas można je w ciągu kilku minut zwiększyć bez wychodzenia z firmy.

Wyróżniamy trzy podstawowe usługi dostępne w chmurze.

Oprogramowanie jako usługa (ang. *Software as a Service* — SaaS) to usługa polegająca na tym, że aplikacja jest przechowywana i uruchamiana na komputerach dostawcy usługi i jest dostępna dla użytkownika przez internet. Typowym przykładem takiego rozwiązania jest Office 365. Nie musisz w tym przypadku instalować żadnego oprogramowania na komputerze lokalnym, gdyż edytor tekstowy umieszczony jest na zdalnych komputerach dostawcy, który zapewnia działanie usługi i jej bezpieczeństwo, a użytkownik otrzymuje jedynie dane do logowania do usługi.

Platforma jako usługa (ang. *Platform as a Service* — PaaS) to usługa, która polega na tym, że usługodawca udostępnia odbiorcy przez internet dostosowaną do jego potrzeb platformę z określonym zestawem narzędzi służących do różnych celów: projektowania, pisania i testowania nowych aplikacji. W ten sposób odbiorca otrzymuje gotowe środowisko pracy bez ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z wdrożeniem i utrzymaniem go w swojej firmie.

Infrastruktura jako usługa (ang. *Infrastructure as a Service* — IaaS) to z kolei usługa polegająca na udostępnieniu odbiorcy przez internet pełnej infrastruktury informatycznej. W tym przypadku możesz wynająć całą wirtualną serwerownię z określonymi systemami operacyjnymi. Za realizację wszystkich zadań związanych z wykonywaniem kopii bezpieczeństwa i zapewnieniem bezpieczeństwa takiej serwerowni odpowiedzialny jest dostawca. Dostawca zarządza również systemem operacyjnym całej chmury i odbiorca nie musi się tym przejmować.

Ze względu na oferowane usługi można wyróżnić różne rodzaje chmur, które różnią się zastosowaniem oraz rodzajem użytkownika końcowego. Pierwszy rodzaj to chmury publiczne (ang. *public cloud*). Jest to usługa, z której może korzystać każdy użytkownik, np. zakładając darmowe konto. Przeważnie taka usługa oferuje kilka gigabajtów przestrzeni dyskowej i zapewnia podstawowe funkcjonalności z tym związane. Oczywiście usługi chmurowe publiczne zawsze wymagają dostępu do internetu. Drugi rodzaj to chmura prywatna (ang. *private cloud*). Jest to chmura umożliwiająca świadczenie konkretnych usług dla danego podmiotu i mają do niej dostęp jedynie pracownicy. Niekiedy fizyczne dyski w takiej chmurze znajdują się u zewnętrznego dostawcy, a przedsiębiorstwo zarządza nią na poziomie dostępu. Można wtedy do takiej chmury logować się na przykład z uprawnieniami użytkownika domeny pomimo tego, że fizycznie infrastruktura znajduje się u dostawcy. Tworzy się także rozwiązanie hybrydowe (ang. *hybrid cloud*), w którym pracownik ma dostęp do zasobów chmury służbowej znajdującej się w firmie oraz do zasobów prywatnych udostępnianych przez dostawcę zewnętrznego. Czasem klientom umożliwia się skorzystanie z chmury publicznej na przykład w celu bezpiecznego przesłania danych.

Jeszcze do niedawna, jeśli określony dział w firmie miał potrzebę przetestowania konkretnego rozwiązania, np. programistycznego, zwykle był zmuszony do utworzenia odpowiedniej maszyny wirtualnej samodzielnie lub przekierowania prośby o jej utworzenie do działu odpowiedzialnego za wirtualizację. Oczywiście wszystko trzeba było przygotować i udostępnić. Omawiane wyżej usługi znacznie przyspieszają takie potrzeby. Poprzez odpowiednią usługę stosowny dział jest w stanie utworzyć potrzebne środowisko testowe kilkoma kliknięciami, wybierając wszystko to, co jest na danej maszynie konieczne. Nie ma już potrzeby, aby inny człowiek był za ten proces odpowiedzialny (za sam proces tworzenia maszyny).

Ciekawe jest to, że chmura może być podwójnie niebezpieczna. Dzieje się tak, jeśli musisz zabezpieczyć chmurę i dostęp do niej. Wiem, brzmi dziwnie, ale tak naprawdę chodzi o środki zapewniające bezpieczeństwo aplikacjom i zasodom, jakie panują podczas przetwarzania danych w chmurze.

Podczas korzystania ze środowiska chmurowego czy administrowania nim istnieje szereg zasad i praktyk, które prawidłowo wdrożone znacząco zmniejszają ryzyko pojawienia się niebezpiecznych sytuacji. Standaryzowaniem tych praktyk zajmuje się organizacja CSA (*Cloud Security Alliance*). Jeśli jesteś zainteresowany tym tematem, możesz przejść do strony tej organizacji: <https://cloudsecurityalliance.org>.

Tak naprawdę w zakresie bezpieczeństwa środowiska chmurowe są narażone na identyczne niebezpieczeństwa, na jakie narażona jest typowa serwerownia. Środowisko chmurowe wykorzystuje bowiem normalny sprzęt i oprogramowanie, które nim zarządza. Jedyną różnicą jest odpowiedzialność. W przypadku własnej serwerowni odpowiedzialność, rzecz jasna, spada na administratora, w środowisku chmurowym to dostawca musi o nią zadbać.

Podczas korzystania ze środowiska chmurowego warto również przyjąć zawsze założenie ograniczonego zaufania oraz przypomnieć sobie o maksymie „ufaj i kontroluj”. Pomimo że chmura jest ciekawym rozwiązaniem, warto pamiętać o tym, że wdrożenie infrastruktury lokalnej sprawia, że między systemami znajdującymi się blisko siebie występujące opóźnienie jest zawsze znacząco mniejsze w porównaniu z infrastrukturą w chmurze. To czasem może być kluczowa sprawa dla jakości usług, więc warto o tym pamiętać.

Maszyny wirtualne

Kilka lat temu pomieszczenia serwerowni wyglądały niemal identycznie jak obecnie. W specjalnych szafach było wiele komputerów, które miały wiele dysków, mrugały diody i wszystko działało. Urządzenia zużywały dużo prądu i oddawały dużo ciepła, które trzeba było za pomocą klimatyzatorów schłodzić. Bardzo często dla każdej usługi był przeznaczony osobny fizyczny serwer. Tak więc były serwery pocztowe, serwery webowe, serwery plików i serwery bazodanowe oraz np. serwer Active Directory, w ramach którego można było uruchamiać więcej usług, takich jak DHCP czy RADIUS. Często zasoby urządzeń fizycznych nie były w pełni wykorzystywane, a nie zawsze można było uruchomić na serwerze kilka usług. Po wdrożeniu wirtualizacji fizyczny serwer umożliwia włączenie na nim wielu maszyn wirtualnych, które wykorzystują przydzielone im zasoby fizycznego serwera bezpośrednio, bez pośrednictwa systemu operacyjnego. Na fizycznym urządzeniu można zatem uruchomić kilka systemów operacyjnych jednocześnie i zainstalować w tych systemach dowolne usługi.

Dzięki wirtualizacji serwerownia wymaga mniej sprzętu fizycznego. A im mniej fizycznego sprzętu, tym mniej sprzętu sieciowego, który musi to wszystko obsłużyć. Zmniejsza się również wydzielanie ciepła w serwerowni, chłodzenie staje się wydajniejsze. Można zaoszczędzić na samym zużyciu energii elektrycznej, choć tutaj trzeba być ostrożnym, czasem bowiem jeden serwer z kilkoma maszynami wirtualnymi może pochłaniać podobną ilość energii. Zdecydowanym plusem jest to, że obecnie sprzęt nie zajmuje tyle miejsca w serwerowni co kiedyś. Bardzo wydajny serwer zajmuje jedną czwartą szafy teleinformatycznej, a może obsłużyć bardzo dużą liczbę wirtualnych maszyn.

Oczywiście wszystko zaczęło się od odpowiedniego wsparcia dla urządzeń fizycznych. Technologie, które powstały, znacząco zwiększyły możliwości dzisiejszych procesorów. Jak wiesz, dziś nawet w nieco tańszych modelach laptopów dostępne są procesory zaopatrzone w kilka rdzeni. Dzięki temu możliwości komputerów osobistych są znacznie większe. Procesory przeznaczone dla serwerów charakteryzują się jeszcze większymi możliwościami, więc tym bardziej jest w nich potencjał do wykorzystania ich mocy w maszynach wirtualnych.

Wirtualizacja jest ogromnym ułatwieniem, jeśli chodzi o naukę czy testowanie nowych rozwiązań czy aplikacji. Kiedyś, aby przeprowadzić testy, trzeba było instalować odrębny serwer, potem go konfigurować i w razie niepowodzenia czynności powtarzać. Dzięki wirtualizacji możesz utworzyć takich testowych środowisk setki w kilka minut. Jeśli coś pójdzie nie tak, wystarczy wykasować plik i wgrać czysty, już skonfigurowany, aby powrócić do wszystkich ustawień.

Z maszyn wirtualnych bardzo szybko i wygodnie tworzy się kopie bezpieczeństwa i szybkie kopie migawkowe (ang. *snapshot*). Nawet jeśli ktoś nie ma opracowanego systemu kopii bezpieczeństwa, może łatwo utworzyć kopię całego systemu. Zaletą wirtualizowania jest też to, że w razie problemów z urządzeniem fizycznym maszyny wirtualne można dosyć łatwo przenieść na inny serwer. Oczywiście nie zawsze jest to możliwe i bywa, że się nie udaje, ale to naprawdę rzadkie przypadki.

Jak już wspomniałem, maszyna wirtualna wykorzystuje zasoby sprzętowe komputera, na którym jest implementowana. Jak więc działa taka maszyna wirtualna?

Na wirtualnej maszynie, pomimo tego, że jak jej nazwa wskazuje, jest wirtualna, pracuje system operacyjny, który potrzebuje określonych zasobów do działania, tak jakby był zainstalowany na fizycznym urządzeniu. Samo działanie systemu operacyjnego nie zmienia się, dlatego wymaga on dysku twardego, pamięci, procesora, a jeśli potrzebny jest dostęp do sieci — również karty sieciowej.

Maszyna fizyczna ma te zasoby i musi się nimi podzielić. Oznacza to, że im więcej wirtualnych maszyn uruchomisz na serwerze fizycznym, tym więcej będzie „chętnych” na te ograniczone przecież zasoby fizyczne.

Pomiędzy maszyną wirtualną a fizycznym komputerem funkcjonuje pewnego rodzaju pośrednik, tzw. hipernadzorca (ang. *hypervisor*). To za jego pomocą maszynie wirtualnej przydzielane są odpowiednie zasoby, które administrator określa w ustawieniach. Jest to nic innego jak oprogramowanie służące do wykorzystania zasobów i tworzenia nowych wirtualnych maszyn. Generalnie możemy wyróżnić dwa typy hypervisorów. Pierwszy typ to coś w rodzaju dostępu bezpośredniego, w którym program działa od razu na sprzęcie. Czyli jest jakby zainstalowany zamiast systemu operacyjnego i dzięki temu ma bezpośredni dostęp do fizycznego sprzętu. Przykładem jest np. VMware ESXi czy Microsoft Hyper-V. Na przykład VMWare wykorzystuje do tego celu rozwiązanie VMkernel.

Drugi typ działa już w określonym systemie operacyjnym. Czyli np. masz zainstalowany system Windows i na nim instalujesz dopiero np. VMware Workstation lub VirtualBox. W tym rozwiązaniu to system operacyjny Windows ma bezpośredni dostęp do zasobów, a nie hypervisor.

Najmniejszy problem jest z dyskiem twardym. Maszyna wirtualna zapisywana jest na fizycznym dysku jako jeden lub kilka plików. Pliki mogą być zapisywane w dowolnym miejscu. Jest to więc bardzo komfortowa sytuacja, gdyż dodanie nowego fizycznego dysku nie jest kosztowne i jest bardzo łatwe. Dzięki temu maszyny wirtualne mogą mieć wiele miejsca.

Maszyna wirtualna korzysta również z fizycznej pamięci, która jest przydzielana zgodnie ze wskazaniami administratora. Pamięć może być przydzielana dynamicznie, co oznacza, że jeśli jedna maszyna wirtualna aktualnie nie potrzebuje zasobów, może z nich skorzystać inna.

Kwestia procesorów nie jest bynajmniej trudna do zrozumienia. Jeżeli posiadasz czterordzeniowy procesor, to tak, jakbyś miał cztery procesory w jednej kości CPU. Kiedy jest to procesor, który wspiera wielowątkowość, wówczas na każdy rdzeń przypadają na przykład dwa wątki i procesor może w danym momencie wykonać osiem operacji. Oprogramowanie wirtualizacyjne może skorzystać z tego faktu i dzięki temu każda maszyna otrzyma jeden własny wirtualny procesor, zwany vCPU.

Jeśli chodzi o aspekt sieciowy i wirtualne karty sieciowe (vNIC), to tworzone są wirtualne (programowe) interfejsy, które wykorzystują rzeczywistą kartę sieciową do komunikacji z rzeczywistą siecią. W większych rozwiązaniach kilka maszyn wirtualnych można podłączyć do wirtualnego przełącznika, a ten za pomocą połączenia trunk podłączyć do rzeczywistego sprzętu. Wirtualny przełącznik ma identyczne funkcje jak rzeczywisty.

W świecie wirtualizacji będziesz miał również do czynienia z pojęciem kontener (ang. *container*). Nie jest to stricte maszyna wirtualna, ale nieco ją przypomina swoim działaniem. Kontener to coś w rodzaju pudełka przechowującego aplikację i jej ustawienia. Czyli „organizm”, który zawiera tylko kod i potrzebuje do działania nościela. Nosicielem tym jest silnik kontenerów (ang. *container engine*), a ten działa zawsze w oparciu o jakiś system operacyjny. Mając aplikację, można ją zatem uruchomić za pośrednictwem kontenera w dowolnym miejscu, po prostu przesyłając taki kontener do kogoś lub udostępniając go w chmurze.

Obecnie wirtualizować można niemalże każde urządzenie sieciowe. Jeszcze kilka lat temu było nie do pomyslenia, żeby wirtualizować router, a co dopiero przełącznik czy inne urządzenie sieciowe. Teraz jest to już standardem w sieciach, w których istnieje wiele wirtualnych maszyn oraz relacji pomiędzy nimi. Funkcjonalność wirtualizacji urządzenia sieciowego jest częścią ogólnej funkcjonalności znanej jako funkcja sieci wirtualnej (ang. *Virtual Network Function — VNF*). Przykładem może być chociażby przełącznik wirtualny CSR1000V czy ASA-v. Tak więc nie kupujesz fizycznego urządzenia, ale po prostu oprogramowanie pełniące jego rolę i oferujące większość z funkcji, jakie są dostępne na zwykłym fizycznym sprzęcie. Zalety wykorzystania takiego sprzętu są znaczące. Samo uruchomienie sprzętu w różnych częściach sieci nie niesie za sobą konieczności dostosowywania infrastruktury sprzętowej. Po prostu gotową maszynę wirtualną można zawsze włączyć lub skopiować, jeśli zachodzi taka konieczność.

Ze względu na mnogość rozwiązań wirtualizacyjnych zaistniała konieczność ustandaryzowania niektórych z nich. Do tej pory dana technologia funkcjonowała w obrębie urządzenia i można powiedzieć, że była zamknięta w „blaszanym pudełku”. Obecnie wirtualizacja granice te zamazuje. Gdy ma się wiele rozwiązań różnych producentów, brakuje często rozwiązań, które zepną funkcje zarządzania czy monitorowania w jedną całość. Próbę ustandaryzowania podjął Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ang. *European Telecommunications Standards Institute*).

Obecnie można wyróżnić w zasadzie cztery najważniejsze elementy całej platformy zawierającej różne rodzaje rozwiązań wirtualnych. To wspomniane VNF oraz:

- ♦ Network Functions Virtualization Infrastructure (NFVI),
- ♦ NFV Management and Orchestration (MANO),
- ♦ Operations and Billing Support System (OSS/BSS).

Infrastruktura zawierająca sprzęt sieciowy, oprogramowanie, serwery i inne urządzenia to właśnie NFVI. Oczywiście sprzętem trzeba odpowiednio zarządzać. Często zarządzanie to nie tylko konfiguracja, ale również dostosowanie jej do panujących w przedsiębiorstwie procedur lub wytycznych zarządu. Funkcję koordynującą pełni więc narzędzie koordynujące zwane NFVO (*NFV Orchestrator*). Na początku książki poznałeś również pewien ogólny cykl wdrażania określonego projektu, tutaj również taki cykl może wystąpić, dlatego VNFM (*VNF Manager*) zajmuje się zarządzaniem różnego rodzaju cyklami życia rozwiązań VNF. Samym zarządzaniem od strony technicznej, czyli mierzaniem wydajności, ilości błędów itp., zajmuje się VIM (*Virtualized Infrastructure Manager*). Te trzy różne funkcjonalności są ogólnie znane jako MANO.

Ostatnim elementem wspierającym zarządzanie sprzętem fizycznym, różnego rodzaju przeprowadzaniem inwentaryzacji sprzętu czy zasobów oraz np. klientów czy kontrahentów zajmuje się OSS/BSS. Wspominam o tym, ale z punktu widzenia administratora nie są to istotne tematy. Niemniej jednak warto orientować się, co poszczególne pojęcia oznaczają.

Na przykład firma Cisco w swoim rozwiązaniu NFVI proponuje głównie zwirtualizowane produkty opierające się na dystrybucji Red Hat oraz IOS. Są to np. UCS Servers, Cisco NSO, Cisco ECS i wiele innych.

Wspominałem o urządzeniach sieciowych i ich roli w nowoczesnych rozwiązaniach dotyczących wirtualizacji. Jednak ze względu właśnie na te usługi związane z wirtualizacją rola fizycznych urządzeń znacząco się zmieniła. Jeśli kilka lat temu serwer był odpowiedzialny np. tylko za usługi związane z pocztą elektroniczną, a inny serwer za usługi wydruku, to podłączenie serwerów, zapewnienie im bezpieczeństwa oraz kopie zapasowe były na zupełnie innym poziomie niż teraz. Serwery, które teraz pełnią funkcje wirtualizacyjne, również potrzebują miejsca w serwerowni, chłodzenia itd. Mało tego, są one znacznie bardziej obciążone niż kiedyś i pełnią znacznie więcej funkcji. I tak jak wspominałem, kiedyś serwer zapewniał jedną usługę, a teraz może ich zapewniać kilkaset i więcej. Jeśli jedna usługa, np. wydruku, nie działała w sieci, to jakoś można było sobie poradzić nawet jeden dzień. Teraz kiedy jeden serwer fizyczny nie działa, cała firma i wszystkie usługi stoją. Dlatego zarządzanie takimi serwerami, ich podłączenie do sieci czy tworzenie ich kopii bezpieczeństwa znacząco się różni.

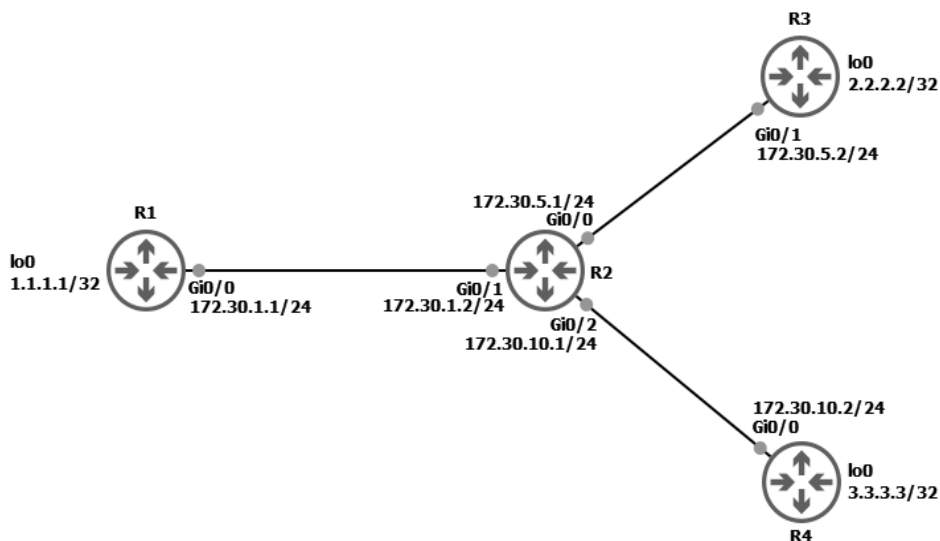
Routing w środowisku wirtualnym

Zacznijmy od tego, dlaczego w tym miejscu o tym piszę. Piszę, ponieważ funkcjonalność ta może się przydać w przypadku, kiedy posiadasz kilka miejsc, w których uruchomiony jest protokół routingowy, a nie chcesz stosować innych rozwiązań L2 czy L3. Możesz również być podłączony

do sieci dostawcy i też nie interesuje Cię dodatkowa konfiguracja lub po prostu chciałbyś uruchomić routing dla innych oddziałów, z którymi określone routery nie graniczą bezpośrednio. W środowisku wirtualnym może to być propozycja godna rozważenia.

Poniższa konfiguracja zostanie przedstawiona na podstawie protokołu EIGRP, a dokładniej EIGRP Over The Top (EIGRP OTP). EIGRP do tego celu wykorzystuje coś w rodzaju tunelu opartego na LISP (*Locator Identifier Separation Protocol*). W rozwiązaniu LISP będziesz mógł zauważyć, że urządzenie pomimo tego, że będzie w innej sieci, zachowa swój własny adres IP oraz przez sieć dostawcy wymieni się z pozostałymi routerami pakietami, nawiązując zwyczajne relacje sąsiedzkie dokładnie tak, jakby te routery były bezpośrednio ze sobą połączone.

Spójrz na poniższą topologię, która jak widzisz na rysunku 12.17, obejmuje cztery routery. Router R2 jest siecią dostawcy lub Twoją siecią, np. WAN, posiadającą odrębną infrastrukturę. Generalnie chodzi o to, aby nie ingerować w router R2, a tylko wykorzystać go jako transparentny podczas przekazywania pakietów pomiędzy routerami R1, R3 i R4.

Rysunek 12.17. Sieć WAN z czterema routerami

Najpierw musisz mieć pewność, że routery są w stanie się ze sobą komunikować. Jest to warunek poprawnej konfiguracji EIGRP OTP. Tak więc na każdym z routerów należy wykonać przynajmniej routing statyczny. Oczywiście jak już wspominałem, omijamy router R2. Zauważ również, że nie dodaję całych sieci, a jedynie pojedyncze adresy IP. Rozwiązanie wymaga jedynie docelowego adresu IP, nie musisz wprowadzać całej sieci.

Poniżej znajduje się listing z konfiguracją routingu statycznego, tak aby routery mogły ustanowić pomiędzy sobą połączenie do wymiany pakietów EIGRP.

```
R1(config)#ip route 172.30.5.2 255.255.255.255 172.30.1.2
R1(config)#ip route 172.30.10.2 255.255.255.255 172.30.1.2
```

```
R3(config)#ip route 172.30.1.1 255.255.255.255 172.30.5.1
R3(config)#ip route 172.30.10.2 255.255.255.255 172.30.5.1
```

```
R4(config)#ip route 172.30.1.1 255.255.255.255 172.30.10.1
R4(config)#ip route 172.30.5.2 255.255.255.255 172.30.10.1
```

Po ustawieniu routingu statycznego możesz wykonać przykładowy test. Poniższy listing prezentuje próbę komunikacji routera R1 z adresem interfejsu routera R3. Jak widać, komunikacja przebiega prawidłowo i jest to wystarczające do tego, aby rozpocząć konfigurację EIGRP OTP.

```
R1#ping 172.30.5.2
Type escape sequence to abort.
Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 172.30.5.2, timeout is 2 seconds:
!!!!
Success rate is 100 percent (5/5), round-trip min/avg/max = 5/10/15 ms
R1#
```

Jeśli chciałbyś osiągnąć np. adres interfejsu loopback routera R3, to zauważ, że ta komunikacja już nie działa.

```
R1#ping 2.2.2.2
Type escape sequence to abort.
Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 2.2.2.2, timeout is 2 seconds:
...
Success rate is 0 percent (0/5)
R1#
```

W przedstawionym rozwiązaniu router R1 będzie, można powiedzieć, routerem głównym. Chociaż to określenie nie pasuje do końca do funkcji, jaką pełni ten router. Chodzi o to, że w razie jeśli inne routery, w naszym przypadku R3 i R4, będą przesyłały do siebie pakiety, to będzie się to odbywało na tej zasadzie, że pakiety będą przesyłane do routera R1, a ten przekaże je (odbije) do pozostałych routerów. Router R1 w tym rozwiązaniu będzie pełnił funkcję „odbijacza tras” (ang. *route reflector*). Na routerze R1 będzie więc konieczna dodatkowa konfiguracja. Zaczniemy więc od routera R1. W pierwszej kolejności, aby włączyć routing EIGRP z funkcją OTP, wydaj komendę `router eigrp OTP`. Następnie komendą `address-family [ipv4 lub ipv6] autonomous-system [numer systemu autonomicznego]` określ, dla jakiego protokołu oraz dla jakiego systemu autonomicznego chcesz uruchomić EIGRP. Podczas konfiguracji standardowego EIGRP informacje na temat systemu autonomicznego podaje się od razu podczas uruchamiania instancji routingu. Następną komendą, `remote-neighbors source [interfejs_nasłuchujący_pakietów_LISP] unicast-listen lisp-encap [system autonomiczny]`, wskazuje routerowi, jakiego interfejsu ma użyć do nasłuchiwania pakietów LISP unicast.

```
R1(config)#router eigrp OTP
R1(config-router)#address-family ipv4 autonomous-system 100
R1(config-router-af)#remote-neighbors source g0/0 unicast-listen lisp-encap 100
```

Dalej w konfiguracji należy za pomocą komendy `network` rozgłosić te sieci, które są konieczne. W przypadku routera R1 jest to adres interfejsu loopback oraz sieć bezpośrednio podłączona 172.30.1.0.

```
R1(config-router-af)#network 1.1.1.1 0.0.0.0
R1(config-router-af)#network 172.30.1.0 0.0.0.255
```

Na routerze R1 musimy wykonać jeszcze dwie czynności. Pierwszą czynność wykonaj komendą `no next-hop-self`. Ta komenda sprawi, że router R1 nie będzie w stanie ustawić swojego własnego adresu IP jako następnego skoku dla pakietów, które nie są dla niego przeznaczone. Czyli będzie niejako transparentny. Konieczne jest również wydanie komendy `no split-horizon`. W przypadku EIGRP jest to konieczne, ponieważ w omawianej sieci komunikacja pomiędzy routerami R3 i R4 odbywa się przez router R1, a zgodnie z zasadą podzielonego horyzontu router nie może rozgłaszać sieci przez interfejs, na którym otrzymał informację o tej sieci. Dlatego routery R3 i R4 nie byłyby w stanie wymienić się trasami, gdyby ta funkcja była włączona.

```
R1(config-router-af)#af-interface g0/0
R1(config-router-af-interface)#no next-hop-self
R1(config-router-af-interface)#no split-horizon
R1(config-router-af-interface)#
```

Tak więc po konfiguracji routera R1 nadszedł czas na routery R3 i R4. W pierwszej kolejności router R3. Początek konfiguracji jest identyczny jak w przypadku R1. Na routerze R3 zauważysz jedynie rozszerzoną o adres IP zdalnego sąsiada komendę `neighbor [adres_IP_zdalnego_sasiada] [interfejs_wychodzący] remote lisp-encap [numer_systemu_autonomicznego]`. Podobnie jak poprzednio należy komendą `network` rozgłosić odpowiednie sieci.

```
R3(config)#router eigrp OTP
R3(config-router)#address-family ipv4 autonomous-system 100
R3(config-router-af)#neighbor 172.30.1.1 g0/1 remote lisp-encap 100
R3(config-router-af)#network 2.2.2.2 0.0.0.0
R3(config-router-af)#network 172.30.5.0 0.0.0.255
```

Po przeprowadzeniu konfiguracji zauważysz na konsoli komunikaty informujące o nawiązaniu relacji sąsiedzkiej. Jeśli komunikaty się nie pojawiają, należy sprawdzić, czy wszystkie czynności przeprowadziłeś poprawnie oraz czy na pewno trasy statyczne zostały wcześniej poprawnie skonfigurowane.

```
R3(config-router-af)#
*Aug 30 14:19:54.026: %DUAL-5-NBRCHANGE: EIGRP-IPv4 100: Neighbor 172.30.1.1
(GigabitEthernet0/1) is up: new adjacency
*Aug 30 14:19:54.919: %LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface LISP100, changed state to up
R3(config-router-af)#
```

Teraz z routera R1 możesz wykonać ping na adres interfejsu loopback routera R3. Jak widzisz na poniższym listingu, komunikacja działa prawidłowo.

```
R1#ping 2.2.2.2
Type escape sequence to abort.
Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 2.2.2.2, timeout is 2 seconds:
!!!!
Success rate is 100 percent (5/5), round-trip min/avg/max = 7/8/14 ms
R1#
```

Sprawdźmy jeszcze, jak wygląda tablica routingu routera R1. Zauważ, że wpis dotyczący EIGRP OTP w zasadzie nie różni się zbyt wiele od standardowego EIGRP. Jest tutaj jednak informacja o interfejsie wyjściowym LISP100. W standardowym protokole routingu byłby tutaj adres interfejsu fizycznego.

```

R1#show ip route
<POMINIĘTO>
Gateway of last resort is not set
  1.0.0.0/32 is subnetted, 1 subnets
C       1.1.1.1 is directly connected, Loopback0
  2.0.0.0/32 is subnetted, 1 subnets
D       2.2.2.2 [90/93994331] via 172.30.5.2, 00:00:42, LISP100
       172.30.0.0/16 is variably subnetted, 4 subnets, 2 masks
C       172.30.1.0/24 is directly connected, GigabitEthernet0/0
L       172.30.1.1/32 is directly connected, GigabitEthernet0/0
S       172.30.5.2/32 [1/0] via 172.30.1.2
S       172.30.10.2/32 [1/0] via 172.30.1.2
R1#

```

Konfigurację routera R4 przeprowadź analogicznie, zmieniając wymagane dane dotyczące interfejsu oraz rozgłaszanych sieci.

```

R4(config)#router eigrp OTP
R4(config-router)#address-family ipv4 autonomous-system 100
R4(config-router-af)#neighbor 172.30.1.1 g0/0 remote lisp-encap 100
R4(config-router-af)#
*Aug 30 14:25:07.116: %DUAL-5-NBRCHANGE: EIGRP-IPv4 100: Neighbor 172.30.1.1
(GigabitEthernet0/0) is up: new adjacency
*Aug 30 14:25:07.974: %LINEPROTO-5-UPDOWN: Line protocol on Interface LISP100, changed state to up
R4(config-router-af)#network 3.3.3.3
R4(config-router-af)#network 172.30.10.0 0.0.0.255

```

Zauważ, że przeprowadzone ustawienia wprowadzają do konfiguracji routera również dodatkowy interfejs LISP100. Był on widoczny już w tablicy routingu, ale również wydając komendę `show ip int brief`, możesz sprawdzić jego ustawienia adresacji oraz status.

```

R1#
Interface                IP-Address      OK? Method Status          Protocol
GigabitEthernet0/0       172.30.1.1      YES manual up              up
GigabitEthernet0/1       unassigned      YES unset  administratively down down
GigabitEthernet0/2       unassigned      YES unset  administratively down down
GigabitEthernet0/3       unassigned      YES unset  administratively down down
LISP100                 1.1.1.1       YES unset up          up
Loopback0                 1.1.1.1        YES manual up              up
R1#

```

Wyдай jeszcze na routerze R1 komendę dotyczącą sieci routera R3. Jest to komenda `show ip cef 2.2.2.2 internal`. W wyniku tej komendy możesz zauważyć, że router R1 używa właśnie interfejsu LISP100 do przesłania danych do adresu 2.2.2.2. Adres 172.30.5.2 jest to adres kolejnego skoku dla pakietów przeznaczonych do tej sieci.

```

R1#show ip cef 2.2.2.2 internal
2.2.2.2/32, epoch 0, RIB[I], refcnt 5, per-destination sharing
sources: RIB
feature space:
  IPRM: 0x00028000
ifnums:
LISP100(10): 172.30.5.2
path list 0D922E34, 3 locks, per-destination, flags 0x49 [shble, rif, hwcn]
path 105860B0, share 1/1, type attached nexthop, for IPv4
nexthop 172.30.5.2 LISP100, IP midchain out of LISP100, addr 172.30.5.2 0F7D4C48

```

output chain:

IP midchain out of LISP100, addr 172.30.5.2 0F7D4C48

IP adj out of GigabitEthernet0/0, addr 172.30.1.2 0F7D4D78

R1#

Zaobserwować można to dokładniej, kiedy podczas wydania komendy ping na adres 2.2.2.2 z routera R1 przechwycisz ruch na łączu pomiędzy R1 i R2. Zauważ, że na rysunku 12.18 znajdują się przechwycone pakiety. Jak widzisz, są enkapsulowane w pakiety UDP z docelowym numerem portu 4343.

The screenshot shows a network traffic capture window titled "[R1 Gi0/0 to R2 Gi0/1]". The top part displays a list of captured packets with columns for No., Time, Source, Destination, Protocol, Length, and Info. Packet 78 is highlighted, showing a UDP packet from 172.30.1.1 to 172.30.5.2 with length 150 and info "1280 → 4343 Len=108".

The bottom part shows a detailed view of packet 78:

- Frame 78: 150 bytes on wire (1200 bits), 150 bytes captured (1200 bits) on interface -, id 0
- Ethernet II, Src: 0c:eb:53:c7:e9:80, Dst: 0c:eb:53:86:91:01
- Internet Protocol Version 4, Src: 172.30.1.1, Dst: 172.30.5.2
 - 0100 = Version: 4
 - 0101 = Header Length: 20 bytes (5)
 - Differentiated Services Field: 0x00 (DSCP: CS0, ECN: Not-ECT)
 - Total Length: 136
 - Identification: 0x0001 (1)
 - Flags: 0x40, Don't fragment
 - Fragment Offset: 0
 - Time to Live: 255
 - Protocol: UDP (17)
 - Header Checksum: 0xid24 [validation disabled] [Header checksum status: Unverified]
 - Source Address: 172.30.1.1
 - Destination Address: 172.30.5.2
- User Datagram Protocol, Src Port: 1280, Dst Port: 4343
 - Source Port: 1280
 - Destination Port: 4343
 - Length: 116
 - [Checksum: [missing]]
 - [Checksum Status: Not present]
 - [Stream index: 0]
 - [Timestamps]
 - UDP payload (108 bytes)
 - Data (108 bytes)

Rysunek 12.18. Przechwycone dane komunikacyjne pomiędzy routerem R1 i R2

Automatyzacja sieci

W dzisiejszych czasach automatyzacja jest wszechobecna. Polega na wprowadzeniu do procesu rozwiązań, które sprawiają, że odbywa się on bez udziału człowieka. Jeśli jakaś czynność, np. w procesie produkcyjnym, jest powtarzalna, wówczas można ją zautomatyzować. W procesach produkcyjnych automatyzacja jest nieoceniona — dziś trudno sobie wyobrazić duże fabryki bez automatyzacji.

Automatyzacja pozwala także wyeliminować błędy i ograniczenia związane z czynnikiem ludzkim. Jeśli na przykład dziesięć osób przykręci śruby, każda osoba zrobi to z inną siłą i szybkością, bo nawet stan psychiczny i fizyczny człowieka ma wpływ na to, jak śruba będzie dokręcona.

Z maszynami jest zupełnie inaczej. Przede wszystkim mogą one pracować 24 godziny na dobę praktycznie każdego dnia przez okrągły rok (jeśli oczywiście wykluczmy ewentualne awarie). Maszyna będzie znacznie bardziej dokładna i jest w stanie powtórzyć dokładnie tak samo każdy swój ruch. Ponadto każdy ruch maszyny można monitorować, a uzyskane w ten sposób dane poddać analizie, która pozwoli zoptymalizować jej działanie. Niestety człowiek w wielu aspektach nie będzie tak wydajny jak maszyna.

Obecnie na świecie jest coraz więcej zautomatyzowanych fabryk, w których pracują tylko roboty, a prym w robotyzacji wiodą Chiny. To właśnie w chińskich fabrykach produkujących masowo między innymi części elektroniczne roboty przejmują całość procesów na taśmie. W jednej z takich fabryk w Chinach jeszcze w 2017 roku było zatrudnionych 650 osób, obecnie pracuje ich tam 50. Coraz więcej marketów ma samoobsługowe kasy, a są już nawet takie, w których nie ma kas, ponieważ urządzenia elektroniczne rejestrują, co wkładasz do koszyka. Przed wyjściem ze sklepu potwierdzasz tylko zakupy i płacisz przez telefon komórkowy. Ludzie nie są potrzebni, z wyjątkiem jednego czy dwóch operatorów, którzy nadzorują pracę systemu.

Sieci komputerowe również są coraz bardziej zautomatyzowane i konsola powoli odchodzi do lamusa. Oczywiście jeszcze trochę to potrwa, ale koniec narzędzia, które znasz, jest już coraz bliższy.

Coraz szersze zastosowanie ma sztuczna inteligencja, która sprawia, że urządzenia są w stanie same zmieniać swoje zachowanie i działanie w zależności od zmieniających się warunków zewnętrznych. Czy jest to inteligencja, czy może raczej programistyczna iluzja inteligencji, można by o tym dyskutować. Niemniej jednak urządzenia mogą już w zależności od sytuacji w sieci na przykład przekonfigurować router tak, aby przesyłał dane tym segmentem sieci, który jest mniej zajęty. Jest to automatyzacja sieci (ang. *network automation*), związana oczywiście z jej programowaniem.

Dzisiejszym światem rządzi nie tylko pieniądź, ale i obraz. Ogrom reklam, spotów, plansz, plakatów, banerów, których przekaz odbieramy świadomie bądź podświadomie, zewsząd atakuje nasze zmysły, zachęcając, abyśmy się zainteresowali danym produktem czy usługą i oczywiście dokonali zakupu. Obraz ma wzbudzić pragnienie posiadania na tyle silne, abyś w końcu uległ i kupił. Prześtań na chwilę czytać i pomyśl, ile masz w domu rzeczy, które wydawały Ci się bardzo potrzebne w chwili zakupu, a teraz leżą od wielu tygodni nieużywane. Zapewne już wiesz, które to rzeczy, więc przejdźmy dalej.

W świecie cyfrowym przekazywane informacje muszą mieć określone formaty danych, aby były zrozumiałe dla użytkownika. Komunikacja w sieci to tylko 0 i 1, a mimo to widzisz przecież przyciągającą wzrok stronę WWW, a nie ciąg zer i jedynek. Dzieje się tak, ponieważ warstwa aplikacji jest w stanie poskładać bity i poprzez odpowiednie oprogramowanie wyświetlić je tak, aby były dla nas zrozumiałe i atrakcyjne. Najprostszym przykładem tego jest HTML (ang. *Hypertext Markup Language*). Dzięki niemu poprzez wykorzystanie znaczników widzisz strony WWW.

Formatów danych jest wiele. Obecnie najbardziej popularne to:

- ◆ JavaScript Object Notation (JSON),
- ◆ eXtensible Markup Language (XML),
- ◆ YAML Ain't Markup Language (YAML).

W zależności od tego, jakiego formatu danych będziesz używać, wynik końcowy może być inny, ale też sam proces przygotowania i zastosowane przez programistę metody będą inne. To tak jak programowanie w różnych językach programowania, które różnią się przecież składnią, obiektami itd.

Format danych to przede wszystkim coś, dzięki czemu różne aplikacje, nawet te uruchomione na urządzeniach, są w stanie się komunikować. Jeśli masz dwa urządzenia, to bardzo ważne jest, aby format danych był na nich ujednolicony. Wspomniany HTML jest tego przykładem: na serwerze znajduje się zawartość strony napisana w HTML, serwer wysyła ją do klienta, gdzie znajduje się przeglądarka, która jest w stanie wyświetlić te dane, odpowiednio je prezentując, tak jak jest to sformatowane w pliku ze stroną.

Urządzenia wspierające API mogą dzięki temu wymieniać się informacjami. API (ang. *Application Programming Interface* — interfejs programowania aplikacji) to mechanizm, który umożliwia właśnie wymianę informacji pomiędzy oprogramowaniem urządzenia A i urządzenia B, jest więc istotnym narzędziem komunikacji pomiędzy urządzeniami, na których to oprogramowanie jest zaimplementowane i działa. Za chwilę zrozumiesz, po co właściwie są formaty danych, API oraz inne mechanizmy.

Aby przekonać się, jak dane mogą zostać sformatowane, w pierwszej kolejności na przełączniku Nexus, który został zaimplementowany w programie GNS3, wydano komendę `show interface brief`. Są to dane, które na przykład przełącznik mógłby wysłać do innego urządzenia. Nie może ich jednak wysłać ot tak. Jak możesz zauważyć, jest to standard wyświetlania typowy dla systemu IOS, który już doskonale znasz.

```
switch# show interface brief
```

```
-----
Port    VRF      Status IP Address                               Speed  MTU
-----
mgmt0   --       down   --
-----
Ethernet VLAN   Type Mode   Status Reason                               Speed  Port
Interface                                     Speed  Ch
-----
Eth2/1   --     eth  routed down  Administratively down  auto(D) --
Eth2/2   --     eth  routed down  Administratively down  auto(D) --
Eth2/3   --     eth  routed down  Administratively down  auto(D) --
<POMINIĘTO>
switch#
```

Trzeba te otrzymane dane jakoś zaprezentować, aby ewentualnie móc się nimi podzielić. Dlatego te same dane możesz uzyskać, wykorzystując wybrane argumenty dodatkowe.

Jeśli chodzi o format danych JSON, to jest on bardzo czytelny, co możesz zauważyć na poniższym listingu, który prezentuje również polecenie `show interface brief` na przełączniku Nexus, ale tym razem wyświetlone w formacie JSON. Służy do tego komenda `show interface brief | json`.

```
switch# show interface brief | json
{
  "TABLE_interface": {
    "ROW_interface": [
      {
        "interface": "mgmt0",
        "state": "down",
        "mtu": 1500
      },
      {
        "interface": "Ethernet2/1",
        "vlan": "--",
        "type": "eth",
        "portmode": "routed",
        "state": "down",
        "state_rsn_desc": "Administratively down",
        "speed": "auto",
        "ratemode": "D"
      },
      {
        "interface": "Ethernet2/2",
        "vlan": "--",
        "type": "eth",
        "portmode": "routed",
        "state": "down",
        "state_rsn_desc": "Administratively down",
        "speed": "auto",
        "ratemode": "D"
      }
    ]
  }
}
```

Każdy interfejs w tym formacie jest ujęty w odrębne nawiasy. Zwiększa to czytelność całości.

Jeśli na przełączniku wydasz komendę `show interface brief | xml`, te same dane będziesz mógł wyświetlić w formacie XML. Spójrz na poniższy listing.

```
switch# show interface brief | xml
<?xml version="1.0" encoding="ISO-8859-1"?>
<nf:rpc-reply xmlns:nf="urn:ietf:params:xml:ns:netconf:base:1.0" xmlns="http://www.cisco.com/nxos:1.0:if_manager">
  <nf:data>
    <show>
      <interface>
        <_XML_OPT_Cmd_show_interface_brief__readonly__>
          <_readonly__>
            <TABLE_interface>
              <ROW_interface>
                <interface>mgmt0</interface>
                <state>down</state>
                <mtu>1500</mtu>
              </ROW_interface>
              <ROW_interface>
                <interface>Ethernet2/1</interface>
```

```

<vlan>--</vlan>
<type>eth</type>
<portmode>routed</portmode>
<state>down</state>
<state_rsn_desc>Administratively down</state_rsn_desc>
<speed>auto</speed>
<ratemode>D</ratemode>
</ROW_interface>
<ROW_interface>
<POMINIĘTO>

```

Format XML jest również czytelny nawet pomimo tego, że zawiera znacznie więcej znaczników niż JSON. Najważniejsze w tych formatach danych jest to, że jeśli taka konfiguracja w postaci XML zostanie przesłana do innego urządzenia, to inne urządzenie wspierające ten format zrozumie te dane i będzie mogło je odpowiednio zinterpretować. Będziesz mógł napisać program, który na przykład po wgraniu danych z pliku XML skonfiguruje urządzenie sieciowe automatycznie.

Nie będę tutaj omawiał konstrukcji poszczególnych formatów. Chodzi tylko o to, abyś zrozumiał, do czego są potrzebne.

Szablony

Automatyzacja sieci jest także pomocna podczas mozolnej konfiguracji urządzeń. Różnego rodzaju szablony sprawiają, że konfigurowanie wielu urządzeń staje się szybsze, ale przede wszystkim nie jest narażone na błędy. Jako administrator zapewne możesz „pochwalić się”, ile razy w trakcie konfigurowania kolejnych urządzeń popełniłeś błędy, zwykle polegające na zamianie cyfr w adresach IP.

Szablony to gotowce, które działają w taki sposób, że administrator wpisuje do nich dane i na podstawie tych danych urządzenie jest na przykład konfigurowane. Oczywiście dane mogą również zostać do szablonu wprowadzone automatycznie przez inne oprogramowanie. Wprowadzane dane przeważnie przyjmują ustandaryzowany format, aby mogły zostać prawidłowo zinterpretowane przez dany schemat.

Bardzo popularnym językiem wykorzystywanym w tworzeniu szablonów jest Jinja, który świetnie współpracuje z językiem programowania Python. To właśnie Pythona możesz użyć do wypełniania szablonu danymi.

Jednym z najważniejszych narzędzi służących do automatyzacji sieci jest Ansible (inne to np. Puppet, Salt czy Chef). Ansible wykorzystuje do transportu informacji protokół SSH. Ponieważ został napisany w języku Python, świetnie z nim współpracuje, podobnie jak z oprogramowaniem Jinja.

Pytania sprawdzające

4. Jaki format danych prezentuje poniższy listing?

```
{
  "TABLE_interface": {
    "ROW_interface": [
      {
        "interface": "mgmt0",
        "state": "down",
        "mtu": 1500
      },
      {
        "interface": "Ethernet2/1",
        "vlan": "--",
        "type": "eth",
        "portmode": "routed",
        "state": "down",
        "state_rsn_desc": "Administratively down",
        "speed": "auto",
        "ratemode": "D"
      },
      {
        "interface": "Ethernet2/2",
        "vlan": "--",
        "type": "eth",
        "portmode": "routed",
        "state": "down",
        "state_rsn_desc": "Administratively down",
        "speed": "auto",
        "ratemode": "D"
      }
    ]
  }
}
```

- a) YAML,
 - b) XML,
 - c) Java,
 - d) JSON.
5. Który z interfejsów służy do komunikacji kontrolera z urządzeniami sieciowymi?
- a) SBI,
 - b) VINT,
 - c) NBI,
 - d) SDN.
6. Jaka usługa chmurowa udostępnia użytkownikowi pełną infrastrukturę informatyczną?
- a) PaaS,
 - b) IaaS,

- c) SaaS,
- d) żadna z powyższych.

Odpowiedzi

1b, 2c, 3c, 4d, 5a, 6b.

Skorowidz

3DES, Triple Data
Encryption Standard,
560
802.1X, 540

A

Administrative Distance,
dystans administracyjny,
156
adres
ARP, 53
MAC
docelowy, destination
MAC address, 37,
40
wirtualny, 476
źródłowy, source
MAC address, 37
rozgłoszeniowy sieci, 60
VIP, 472
adresowanie grupowe, 383
AES, Advanced Encryption
Standard, 533, 560
agregacja portów,
link-aggregation, 133
AH, Authentication
Header, 558
akcja, actions, 720
algorytm
3DES, 560
AES, 560
DES, 560
Dijkstry, 145
DKE, 534
DUAL, 144
IDEA, 560

MD5, 255
Path Vector Algorithm,
145
RC, 560
RSA, 564
Single Token Bucket
Algorithm, 459
SPF, 209
STA, 101
stanu łącza, 145
TKIP, 533
wektora odległości, 143
algorytmy haszujące, 562
alternate port, port
alternatywny, 107, 120
amplituda, 507
analiza ramek, 76
Ansible, 724
antena
dookólna,
omnidirectional
antenna, 512
kierunkowa, directional
antenna, 512
MIMO, 512
API, Application
Programming Interface,
642, 706
architektura Spine and
Leaf, 34
AS, Autonomous System,
298
ASBR, Autonomous
System Boundary
Router, 259
AS-PATH, 366

ataki na sieci
bezprzewodowe, 535
atrybut
AS-Path, 301, 350
atomic aggregate, 301
local preference, 301
Local Preference, 337,
350
MED, 351
Next-hop, 301
Origin, 301
Origin Code, 351
Weight, 335, 348
atrybuty ścieżki, Path
Attributes, 300
authenticator, 534
automatyzacja, 719
automatyzacja
konfiguracji, 704, 724
sieci, network
automation, 640, 641
autosumaryzacja, 325
w BGP, 325

B

backup port, port
zapasowy, 120
bandwidth, przepustowość,
141, 169
baza danych stanu łącza, 209
baza LSDB, 213
BDR, Backup Designated
Router, 212, 243
bezpieczeństwo, 21
DHCP snooping, 26

bezpieczeństwo
 Dynamic ARP Inspection, 26
 funkcja
 passive-interface, 257
 funkcjonalność
 CoPP, 554
 LISP, 594
 IPsec, 557
 konfiguracja
 802.1X, 542, 545
 MD5, 481
 listy ACL, 547
 Port Security, 26
 router dostępowy, 553
 RSTP, 123
 sieci
 bezwodowodowych, 532
 VPN, 563
 SSH, 55
 STP, 129
 TELNET, 55
 tunelowanie, 584
 VTP, 89
 zapory ogniowe, firewalls, 579
 Zone-Based Firewall, 581
 BFD, Bidirectional Forwarding Detection, 287, 689
 BGP, 296
 aktywacja MP-BGP, 360, 361
 atrybut
 Local Preference, 337
 MED, 351
 Origin Code, 351
 Weight, waga, 335
 atrybuty, 301
 communities, 369
 Community No Advertise, 370
 Community No-Export, 371
 eBGP Multihop, 314
 filtrowanie informacji, 365
 lista prefiksów, 359

 oznaczanie, 368
 rozszerzona lista dostępu, 355
 znaki specjalne, 367
 iBGP, 328
 IPv6, 360
 konfiguracja, 308
 maszyna stanowa, 304
 MP-BGP, 360
 prefiksy IPv6, 361
 procesy, 303
 redystrybucja, 322
 relacje sąsiedzkie, 302
 route maps, mapy trasy, 339
 routerzy, 300
 rozgłaszanie sieci, 319
 sumaryzacja, 325, 364
 topologie, 306
 uwierzytelnianie, 314
 BGP, Border Gateway Protocol, 298
 blok przełączania, switch block, 29
 błąd
 enkapsulacji, encap_fail, 52
 fragmentacji pakietów, 53
 sumy kontrolnej, checksum_Err, 52
 BPDU, Bridge Protocol Data Units, 102
 BPDU guard, 123, 131
 brak
 sąsiedztwa, no_adj, 52
 właściwej trasy, no_route, 52
 broadcast
 multiaccess, 243
 storm, burza rozgłoszeniowa, 101
 BSA, Basic Service Area, 504
 BSR, 416
 konfiguracja, 416
 BSS, Basic Service Set, 504
 BSSID, BSS Identifier, 505

C

CAC, Call Admission Control, 432
 CAM, Content-Addressable Memory, 44
 CAPWAP, 532
 CBWFQ, 431
 CCMP, 533
 CDP, 98
 CEF, Cisco Express Forwarding, 47-51
 CFI, Canonical Format Indicator, 42
 Chef, 724
 chmura, 630
 hybrydowa, hybrid cloud, 631
 prywatna, private cloud, 631
 publiczna, public cloud, 631
 Cisco
 DNA, 715
 EEM, 719
 CLI, 706
 Community
 No Advertise, 370
 No-Export, 371
 control plane, 614
 controller-based WLAN, 63
 CoPP, Control Plane Policing, 554
 CRC, Cyclic Redundancy Check, 41
 CSMA/CA, 43, 527
 CSMA/CD, 43
 C-VLAN, 94

D

database description, opis bazy danych, 209
 debugowanie, 722
 pakietów hello, 663
 warunkowe, conditional debug, 662
 default route, trasa domyślna, 153

delay, opóźnienie, 141, 169
 dense mode, 393, 395
 konfiguracja, 396
 DES, Data Encryption
 Standard, 560
 designated port, port
 desygnowany, 106, 120
 DFS, Dynamic Frequency
 Selection, 509
 DHCP, 650
 distance vector, 143, 144,
 163
 DKE, Dragonfly Key
 Exchange, 534
 długość fali, wavelength, 506
 DNA, 715
 domena
 kolizyjna, collision
 domain, 23, 39, 46
 rozgłoszeniowa,
 broadcast domain,
 22, 46, 59, 60
 VTP, 81
 dostęp do urządzeń
 sieciowych, 53
 DR, Designated Router,
 212, 243, 422
 drothery, 212, 246
 DTP, Discovery Trunk
 Protocol, 65, 78
 DUAL, Diffusing Update
 Algorithm, 144
 DVMRP, Distance Vector
 Multicast Routing
 Protocol, 394
 Dynamic NAT, 697
 dystans administracyjny,
 156, 209
 w EIGRP, 199

E

EAP, Extensible
 Authentication Protocol,
 534, 541
 EAP-FAST, 534
 eBGP, External BGP, 300
 Multihop, 314
 połączenia
 redundantne, 318

ECMP, Equal-Cost
 Multipath Routing, 145
 edge port, port brzegowy,
 123
 EEM, Embedded Event
 Manager, 720
 EGP, Exterior Gateway
 Protocols, 298
 EIGRP, Enhanced Interior
 Gateway Routing
 Protocol, 163
 algorytm DUAL, 144
 autosumaryzacja, 176
 dystans
 administracyjny, 199
 interfejs pasywny, 184
 konfiguracja, 164
 route map, 341
 routera stub, 194
 load balancing, 188
 mechanizmy
 zapobiegające
 powstawaniu pętli, 163
 metryka, 169
 modyfikacja czasów, 186
 nawiązywanie relacji
 sąsiedztwa, 180
 OTP, 636
 konfiguracja, 637
 prefix-list, 202
 rodzajów pakietów, 163
 rozgłaszanie tras, 185
 równoważenie
 obciążenia, 190
 tablica topologii, 195
 tablice, 166
 uwierzytelnianie tras,
 187
 zużycie pasma, 187
 EIGRPv4, 162
 EIGRPv6, 200
 enkapsulacja, 43
 ERSPAN, 672
 ESP, Encapsulating
 Security Payload, 558
 ESS, Extended Service Set,
 504
 EtherChannel, 101, 133

Ethernet, 39
 Ethernet II, 40

F

fala radiowa, 506
 fale elektromagnetyczne, 507
 FD, Feasible Distance, 168,
 173
 feasibility condition,
 warunek
 dopuszczalności, 174
 Feasible Distance, 168
 FHRP, First-Hop
 Redundancy Protocols,
 27, 472
 FIB, Forwarding
 Information Base, 49
 filtrowanie
 bezstanowe, stateless
 filtering, 579
 obszarów, 281
 sieci w BGP, 355
 stanowe, statefull
 filtering, 579
 tras BGP, 354
 w OSPF, 280
 firewall, 579
 Floating Static Route, 156
 format
 JSON, 718
 URI, 618
 XML, 644
 forwarding plane, 614
 FS, feasible successor, 174
 funkcja
 BFD, 287
 passive-interface, 257
 funkcjonalność
 autoRP, 404
 Cisco EEM, 719
 CoPP, 554
 ERSPAN, 672
 IGMP snooping, 423
 LISP, 594
 load balancing, 473
 passive-interface, 241
 Preemption, 477
 QoS, 430

funkcjonalność
 Remote SPAN, 669
 route map, 340
 SPAN port, 666
 track, 483
 wirtualizacji, 634

G

GLBP, Gateway Load
 Balancing Protocol, 473,
 495
 konfiguracja, 495
 granice zaufania, trust
 boundary, 451
 GRE, Generic Routing
 Encapsulation, 585
 szyfrowanie tunelu, 589
 tworzenie tunelu, 584

H

hash value, 255
 hasło
 przechwytywanie, 255
 hipernadzorca, hypervisor,
 633
 hold down timer, czas
 wstrzymania, 163
 hop, 163
 HSRP, Hot Standby Router
 Protocol, 473
 funkcjonalność track, 483
 konfiguracja, 473
 czasów, 479
 parametr Preempt, 478
 priorytety, 477
 status interfejsu, 475
 uwierzytelnianie, 480
 weryfikacja
 konfiguracji, 476
 wirtualny adres MAC,
 476

I

IaaS, Infrastructure
 as a Service, 631

iBGP, Internal BGP, 300,
 328
 IBSS, Independent Basic
 Service Set, 504
 IDEA, International Data
 Encryption Algorithm,
 560
 identyfikator
 BSSID, 505
 routera, 223
 SSID, 511
 VLAN, 72
 IGMP, Internet Group
 Management Protocol,
 376
 ramka komunikatu, 390
 snooping, 423
 IGMPv1, 378
 IGMPv2, 386
 IGMPv3, 390
 IKE, Internet Key
 Exchange, 561
 infrastruktura jako usługa,
 IaaS, 631
 initial exchange, 142
 instalacja Javy, 622
 integralność danych,
 data integrity, 558
 interfejs
 NBI, 617
 OSPF
 statusy, 225
 wyświetlanie
 właściwości, 230
 pasywny, 184
 SBI, 617
 SVI, 49
 trunk, 72
 interfejsy
 tryby pracy, 79
 IP SLA, 684
 IPsec, Internet Protocol
 Security, 557
 IPv6 w BGP, 360
 ISL, Inter-Switch Link, 71
 IST, Internal Spanning
 Tree), 124

J

Java, 622
 język
 Jinja, 644
 Python, 705
 JSON, Java Script Object
 Notation, 718

K

klasy adresowe, 692
 klasyfikator, policer, 464
 klucz
 tajny, 564
 WEP, 534
 kolejkowanie, 427, 430
 CBWFQ, 431
 konfiguracja LLQ, 446
 LLQ, 432
 WFQ, 431
 kolektor NetFlow, 682
 kolizje, 23, 39
 komunikacja
 grupowa, multicast, 40
 HTTP, 711
 jednostkowa, unicast,
 40, 61
 rozgłoszeniowa,
 broadcast, 40
 urządzeń
 redundantnych, 472
 z punktami
 dostępowymi, 521
 komunikat
 CDP, 77
 DSCP, 455
 Membership Query, 388
 Membership report, 392
 Membership Report, 381
 Register-stop, 407
 RP announcement, 411
 komunikaty
 LISP, 600
 LISP UDP, 600
 Notice, 653

- konfiguracja
 802.1X na
 przełączniku, 545
 802.1X na routerze, 542
 alternatywna OSPF, 219
 atrybutów BGP, 335
 BGP, 308
 BSR, 416
 dense mode, 396
 EIGRP, 164
 EIGRP OTP, 637
 funkcjonalności
 ERSpan, 672
 GLBP, 495
 HSRP, 473
 interfejsu trunk, 72
 LISP, 601
 list ACL, 547
 LLQ, 446
 MD5
 jeden klucz, 481
 łańcuch kluczy, 482
 MST, 124
 NetFlow, 682
 NTP, 657
 OpenDaylight, 623
 OSPF, 214
 wieloobszarowego,
 260
 OSPFv3, 283
 passive-interface, 241,
 261
 przełączników, 57
 PVST, 117
 Remote SPAN, 669
 route map, 341
 routera stub, 194
 rozszerzonych ACL, 550
 RSTP, 120
 RSVP, 437
 SNMPv2, 676
 SNMPv3, 679
 SPAN port, 666
 sparse mode, 403, 409
 szyfrowania, 286
 track, 491
 tunelu, 96
 VLAN, 92
 VRRP, 485
 VRRPv3, 494
 VTP, 84
 VXLAN, 607
 ZBF, 581
 konsola Mininet, 626
 kontener, container, 634
 kontroler
 LAP, 512
 OpenDaylight, 622
 SDN, 616
 WLC, 512
 kopie migawkowe,
 snapshot, 633
 korzeń drzewa, root of the
 tree, 396
 koszt trasy, 108, 237
- L**
- LACP, Link Aggregation
 Control Protocol, 133
 LAG, 133
 LAP, Lightweight Access
 Point, 512
 LEAP, Lightweight EAP, 534
 liczba hopów, 141
 Link State Database, 209
 Link-State Algorithms, 145
 LISP, Locator Identifier
 Separation Protocol,
 594, 636
 konfiguracja, 601
 lista
 ACL, 37, 47, 342, 343,
 441, 547
 konfiguracja, 547
 rozszerzona,
 extended ACL, 354,
 547, 550
 w sieci VLAN, 552
 warunek deny, 345
 warunek out, 346
 dystrybucyjna, 280
 prefiksów, 202
 QoS, 37
 LLC, Logical Link Control,
 39, 42
 LLC1, connectionless, 42
 LLC2, connection-oriented,
 42
 LLQ, Low Latency
 Queuing, 432
 konfiguracja, 446
 load balancing, 146, 188,
 194
 loading, 169
 logi systemowe, 649
 Loop Guard, 131
 LSA, Link State
 Advertisements, 145
 LSack, Link State
 Acknowledgment, 210
 LSDB, Link State Database,
 213
 LSP, Link State Packet, 209
 LSR, Link State Request,
 209
 LSU, Link State Update,
 209
 LWAP, Lightweight Access
 Point Protocol, 512
- Ł**
- łącze trunk, 26
- M**
- MAC, Media Access
 Control, 42
 MANO, 635
 mapa polityk, class-map,
 441, 447
 maska odwrotna, wildcard
 mask, 215
 maszyna
 stanowa BGP, 304
 wirtualna, 619, 632
 ustawienie
 interfejsów, 622
 max distance, maksymalny
 dystans, 163
 MD5
 konfiguracja, 481, 482

mechanizm

- BPDU guard, 131
- CSMA/CA, 43
- CSMA/CD, 43
- przełączania, switch engine, 48
- root guard, 129
- TCN, 112
- metryka, 141
 - w EIGRP, 169
 - w OSPF, 233
 - zmiana wartości, 171
- MIB, Management Information Base, 675
- MIC, Message Integrity Check, 533
- Microsoft Network Monitor, 525
- model
 - dwuwarstwowy, two-tier, 25
 - hierarchiczny, 24
 - bez warstwy rdzenia, 31
 - dotatkowe rozwiązania, 30
 - warstwa dostępu, 25
 - warstwa dystrybucji, 27
 - warstwa rdzenia, 28
 - trójwarstwowy, three-tier, 25
- modele danych, 717
- MOSPF, Multicast OSPF, 394
- MP-BGP, 360
- MRP, Multicast Routing Protocol, 393
 - dense mode, 395
 - tryb dense mode, 393
 - tryb sparse mode, 394
- MST, Multiple Spanning Tree, 124
 - konfiguracja, 124
- multicast, 375
- Multicast PIM Bootstrap, 415

N

- najdłuższe dopasowanie, 155
- NAT, Network Address Translation, 580, 691
 - dynamiczny, 697
 - interfejs wirtualny, 701
 - statyczny, 692
 - interfejs wirtualny, 699
 - z przecięciem, 697
 - interfejs wirtualny, 702
- NBI, northbound interface, 617
- neighbor table, tablica sąsiadów, 166
- NetFlow, 682
 - konfiguracja, 682
- NFVI, 635
- nieobsługiwany protokół, unsupported, 52
- nierozpoznany adres, unresolved, 52
- non-designated port, port niedesygnowany, 106
- NTP
 - konfiguracja, 657
 - wymiana danych, 661
- NTP peer, 660
- NTP, Network Time Protocol, 655

O

- obszar
 - NSSA, 271, 278
 - stub, 275
 - stub area, 270
 - totally stub, 271, 278
 - totally stuby NSSA, 280
 - TSNSSA, 271
- obszary w OSPF, 270
- odległość, distance, 143
- ogłoszenie VTP advertisement request, 90

okno

- Network Interface Configuration, 524
- WiFi Scanning Options, 525
- OpenDaylight, 622–625
 - okno logowania, 625
- OpenFlow, 616
- operacje SLA, SLA operations, 684
- opóźnienie, delay, 430
 - propagacji, propagation delay, 428
 - przetwarzania, processing delay, 428
 - serializacji, serialization delay, 428
- oprogramowanie jako usługa, SaaS, 630
- OSPF, Open Shortest Path First, 207, 209
 - baza LSDB, 213
 - częstotliwość wysyłania pakietów, 240
 - filtrowanie obszarów, 281
 - tras, 280
 - identyfikator routera, 223
 - konfiguracja alternatywna, 219
 - protokołu, 214
 - koszt przesłania pakietów, 237
 - metryka, 233
 - obliczanie kosztu, 239
 - pakiety hello, 210
 - passive-interface, 241
 - polecenia weryfikujące, 267
 - przepustowość, 233
 - relacje sąsiedztwa, 225
 - równoważenie obciążenia, 221
 - sieci wielodostępowe, 243
 - sieć wieloobszarowa, 258

- stany interfejsów, 255
 - trasy
 - domyślne, 242
 - statyczne, 274
 - typy
 - obszarów, 270
 - tras, 270
 - uwierzytelnianie, 254
 - wieloobszarowy
 - konfiguracja sieci, 260
 - trasy domyślne, 265
 - trasy statyczne, 266
 - wybór typu obszaru, 275
 - wymiana informacji, 226
 - OSPFv2, 209
 - OSPFv3, 282
 - konfiguracja, 283
 - szyfrowania, 286
 - uwierzytelniania, 286
 - OSS/BSS, 635
 - oznaczanie
 - ramek, 71
 - ruchu w QoS, 443
- P**
- PaaS, Platform as a Service, 631
 - PAC, Protected Access Credential, 534
 - PAGP, Port Aggregation Protocol, 133
 - pakiet
 - Bootstrap, 416
 - Candidate-RP-Advertisement, 418
 - database description, 209
 - ESP, 559
 - hello, 163, 166, 180, 209, 397
 - Backup Designated Router, 212
 - Designated Router, 212
 - ID obszaru, 211
 - identyfikator
 - routera, 210
 - intervals, 211
 - neighbors, 213
 - network mask, 212
 - router priority, 212
 - typ komunikatu, 210
 - HSRP, 481
 - ICMP, 61
 - Identity Protection, 576
 - ISAKMP, 575, 578
 - Join/Prune, 401, 408
 - LISP, 598, 599
 - LSA, 145, 213, 248
 - typy, 259
 - LSAck, 210
 - LSP, 209
 - LSR, 209
 - LSU, 209
 - NTP, 662
 - PIMv2, 404
 - query, 164
 - Register, 407
 - RP mapping, 412
 - RSVP, 440
 - unicast, 60
 - update, 164, 182, 183
 - pamięć
 - CAM, 44
 - NVRAM, 88
 - TCAM, 37, 47
 - parametr Preempt, 478
 - passive-interface, 241, 257, 261
 - PAT, Port Address Translation, 697
 - interfejs wirtualny, 702
 - Path Vector Algorithm, 145
 - PCP, Priority Code Point, 41
 - pętla routingu, 144
 - pętla, 395
 - piaskownica Cisco, 716
 - PIM, Protocol Independent Multicast, 376, 393
 - Auto-RP listener, 409
 - Sparse-Dense mode, 409
 - platforma jako usługa, PaaS, 631
 - plaszczyna danych, data plane, 49
 - PMF, Protected Management Frames, 534
 - podpis elektroniczny, 563
 - podwarstwa LLC, 39
 - PoE, Power over Ethernet, 26
 - pola
 - pakietu LISP, 598
 - ramki wi-fi, 514, 530
 - pole
 - CFI, 42, 72
 - CRC, 41
 - danych, data, 41
 - LLC, 42
 - PCP, 41
 - preambuły, preamble, 40
 - Priority, 72
 - SFD, 40
 - TAG, 71
 - TCI, 41
 - TPID, 41
 - TTL, 99
 - typu, type, 40
 - VID, 42
 - policing, 463
 - połączenia trunk, 68, 78
 - port
 - alternatywny, alternate port, 107, 120
 - brzegowy, edge port, 123
 - chroniony
 - przełącznika, 66
 - desygnowany, designated port, 106
 - desygnowany, designated port, 120
 - główny, root port, 106
 - główny, root port, 120
 - hosta, 66
 - niedesygnowany, non-designated port, 106
 - zapasowy, backup port, 120
 - PortFast, 112

- porty
 - agregacja, 133
 - RSTP, 120
 - w STP, 106
- Postman, 629, 706
 - eksportowanie, 707
 - importowanie, 708
 - konfigurowanie
 - zmiennych, 711
 - tworzenie interfejsu, 712
 - URL dostępny, 710
 - uwierzytelnienie, 709
 - wysyłanie poleceń, 714
- potwierdzenie LSAck, 250
- poufność, confidentiality, 558
- powiadomienie o zmianie konfiguracji, 652
- PPDIOO, 32
- priorytet, Priority, 104
- priorytetyzacja ramek, *Patrz* QoS
- procesor routingu, routing
 - procesor, 48
- program
 - Ansible, 724
 - Cisco DNA, 715
 - GNS3, 666
 - Kiwi Syslog, 677
 - Microsoft Network Monitor, 524, 526
 - Mininet, 625
 - NetFlow, 682
 - Puppet, 724
 - SyslogViewer, 651
 - Wireshark, 226, 255, 401
 - tryb monitorowania, 523
- protokoły
 - bezklasowe, 209
 - distance vector, 143
 - do tunelowania, 98
 - haszujące, 558
 - link state, 145
 - redundancji, 473
 - routingu
 - algorytmy, 143
 - dynamicznego, 142
 - symetrycznego szyfrowania, 558
 - wewnętrznej bramy, 142
 - zewnętrznej bramy, 142
- protokół
 - AutoRP, 415
 - Auto-RP, 409
 - BFD, 689
 - BGP, 296
 - BSR, 416
 - CCMP, 533
 - CDP, 62
 - Diffiego-Hellmana, 558
 - DTP, 65, 78
 - DVMRP, 394
 - EAP, 541
 - eBGP, 314
 - EIGRP, 341
 - EIGRPv4, 162
 - EIGRPv6, 200
 - FHRP, 27
 - GLBP, 473, 495
 - HSRP, 473
 - iBGP, 328
 - IGMP, 376
 - IGMPv1, 378
 - IGMPv2, 386
 - IGMPv3, 390
 - IKE, 561
 - IPsec, 557
 - ISL, 71
 - LACP, 133
 - LISP, 636
 - LWAP, 512
 - MOSPF, 394
 - MST, 124
 - Multicast PIM
 - Bootstrap, 415
 - NTP, 654
 - OpenFlow, 616
 - OSPF, 207
 - OSPFv2, 209
 - OSPFv3, 282
 - PAGP, 133
 - PIM, 393
 - PVST, 114
 - RSTP, 119
 - RSVP, 437
 - SNMP, 674
 - STP, 26, 99
- TCP, 300
- typu link state, 145, 209
- UDLD, 131
- UDP, 649
- VRRP, 473, 485
- VTP, 82
- przechwycenie
 - hasła, 255
- pakietu
 - Bootstrap, 417
 - ESP, 559
 - hello, 257, 497
 - HSRP, 481
 - IGMPv2, 387
 - IGMPv3, 391
 - ISAKMP, 575
 - LISP, 598
 - NTP, 662
 - RP mapping, 412
 - RSVP, 440
 - STP, 670
 - TCP, 332
- komunikatu
 - DSCP, 455
 - Membership Query, 388
 - Membership Report, 381, 392
 - RP announcement, 411
 - test ping, 672
 - transmisji IGMPv1, 381
- przeciążenie, congestion, 430
- przełącznik
 - konfiguracja, 57
 - 802.1X, 545
 - o budowie modułowej, modular switches, 37
 - o stałej konfiguracji, fixed configuration, 37
 - przekazywanie ramek, 37
 - tryb
 - client, 88
 - server, 88
 - w ruchu grupowym, 423
 - warstwy, 614
 - warstwy drugiej, L2, 23, 37
 - działanie, 44

warstwy trzeciej OSI,
 L3, 37
 działanie, 47
 wielowarstwowy, 47, 49
 przełączniki
 Catalyst, 37
 Leaf, 34
 Nexus, 37
 Spine, 34
 PSK, Pre-Shared Key, 564
 punkt dostępowy, 511
 punkty udostępniania
 usług, Service Access
 Point, 42
 Puppet, 724
 PVRST, Per-VLAN Rapid
 Spanning Tree, 114
 PVST, Per-VLAN
 Spanning Tree, 103, 114
 konfiguracja, 117
 zmiana mostu
 głównego, 117
 Python, 705

Q

QinQ, 94
 protokoły do
 tunelowania, 98
 QoS, Quality of Service, 21,
 47, 426
 klasyfikatory ruchu
 sieciowego, 439, 456
 model
 best-effort, 433
 kategorie narzędzi,
 434
 zintegrowanych
 usług, 433
 znakowanie
 pakietów, 434
 zróżnicowanych
 usług, 433
 oznaczanie ruchu, 443
 w przełącznikach, 450
 QUERY, 199
 Quiet Mode, 572

R

ramka
 beacon, 529
 BPDU, 102
 DTP, 81
 ethernetowa Ethernet II,
 40
 ethernetowa 802.1Q, 41
 komunikatu IGMP, 390
 STP, 670
 typu Prune, 401
 uwierzytelniająca,
 authentication frame,
 531
 VRRP, 491
 VTP, 86
 wi-fi, 513, 514, 529
 raport członkowski,
 membership report, 378
 RC, Rives Cipher, 560
 RD, Reported Distance, 173
 redundancja
 przełączników, 99
 w L3, 471
 redystrybucja
 tras statycznych, 274
 w BGP, 322
 relacja sąsiedztwa, 225
 statusy, 249
 reliability, 169
 reported distance, 192
 REST API, 706
 RESTful API, 618
 revision number, 86, 88, 90
 RFP, Reverse Path
 Forwarding, 395
 RIB, Routing Information
 Base, 49
 root
 bridge, most główny,
 102, 104, 117
 guard, 129
 port, port główny, 106,
 120
 route
 maps, mapy trasy,
 339–349
 poisoning, zatrucie
 trasy, 163

router
 ABR
 sumaryzacja tras, 263
 ASBR, 259
 BDR, 243, 246, 252
 BGP, 300
 komunikaty, 300
 desygnowany, DR, 422
 distance vector, 144
 DR, 243, 246, 252
 ID, 210
 konfiguracja 802.1X,
 542
 na patyku, router on
 a stick, 48, 94
 stub, router
 szczątkowy, 194
 routing
 dynamiczny, 140
 statyczny, 146
 w środowisku
 wirtualnym, 635
 rozgłaszanie
 sieci w BGP, 319
 tras, 185
 tras domyślnych, 242
 równoważenie obciążenia,
 load balancing, 222
 w OSPF, 221
 RSPAN, Remote SPAN, 669
 RSTP, Rapid Spanning
 Tree Protocol, 119
 konfiguracja, 120
 porty, 120
 zabezpieczenie BPDU
 guard, 123
 RSVP, 437
 RTP, Reliable Transport
 Protocol, 163, 180

S

SaaS, Software as a Service,
 630
 SBI, southbound interface,
 617
 SD-ACCESS, 690
 komponenty, 690

- SDN, Software-Defined Network, 614
zastosowanie, 619
- SD-WAN, 688
Schemat działania, 689
vAnalytics, 690
vBond, 690
vEdge, 689
vManage, 688
vSmart, 689
- serwer
syslog, 650
TELNET, 54
VMPS, 78
VPN, 564
VTP, 88
- SFD, start frame delimiter, 40
- sieci bezprzewodowe, 503
ataki, 535
bezpieczeństwo, 532
CSMA/CA, 527
częstotliwości, 509
działanie, 505
etapy połączenia, 527
format ramki, 513
kanały, 509
mechanizm
DFS, 509
TPC, 509
projektowanie, 536
przechwytywanie ramek, 522
punkt dostępowy, 511
standardy, 510
tryb
ad hoc, 504
infrastrukturalny, 504, 527
urządzenia
bezprzewodowe, 511
uwierzytelnianie, 533, 534
WLAN, 504
WPAN, 503
WWAN, 504
wymiana informacji, 528
- sieć
domowa, 22
kampusowa, 18
point-to-point, 243, 252
SDN, 614
SD-WAN, 688
Token Ring, 42
VLAN dynamiczna, 78
VLAN, 24, 42, 58, 59
VPN, 563
WAN, 687
z redundancją, 471
skrypt main.py, 420
SNMP, 675
read-only community string, 675
read-write community string, 675
SNMPv2
konfiguracja, 676
SNMPv3
konfiguracja, 679
SPAN port, 666
sparse mode, 394, 401
konfiguracja, 403, 409
sparse-dense, 414
SPB, Shortest Path Bridging, 34
SPF, Shortest Path First, 209
split horizon, podzielony horyzont, 163
SPT, Shortest Path Tree, 396
SSH, 55
SSID, Service Set Identifier, 505
STA, Spanning-Tree Algorithm, 101
standalone WLAN, 63
standard
IEEE 802.1D, 101
IEEE 802.1Q, 71
IEEE 802.3ec, 39
stany portów, 111
Static NAT, 692
status
- 2-WAY/DROTHER, 250
FULL/BDR, 250
FULL/DR, 250
FULL/DROTHER, 250, 251
status interfejsu OSPF, 225
STP, Spanning Tree Protocol, 26, 100
działanie protokołu, 102
koszty tras, 108
Loop Guard, 131
mechanizm
BPDU guard, 131
root guard, 129
PortFast, 112
rodzaje portów, 106
stany portów, 111
wybór mostu głównego, 104
stub, 199
sukcesor, 173
sumaryzacja, 259
adresów, 177, 179
tras, 263
tras statycznych, 149
w BGP, 325, 364
SVI, ang. Switched Virtual Interface, 49
S-VLAN, 94
syslog, 648
system autonomiczny, 143
szablony, 644
szyfrowanie
asymetryczne, 561
w OSPFv3, 286
- ## Ś
- śledzenie obiektów, object tracking, 472
- ## T
- tablica
adresów MAC, 38
ARP, 476

- CAM, 47
 FIB, 49, 615
 MAC, 37, 44
 MAC, MAC address table, 37
 przełączania, forwarding table, 49
 przełączania CAM, 37
 RIB, 49, 615
 routingu, 51, 142
 EIGRP, 166, 168
 minimalizowanie, 151
 trasa domyślna, 155
 sąsiadów, 52
 PIM, 422
 TCAM, 47
 topologii, topology table, 167
 EIGRP, 195
 TAG, 71
 TAS, Trunk Administrative Status, 80
 TAT, Trunk Administrative Trunk-Encapsulation, 80
 TCAM, Ternary Content Addressable Memory, 47
 TCL, Tag Control Information, 41, 72
 TCN, Topology Change Notification, 112
 TCP, 300
 technologia
 agregacji portów, 133
 CEF, 48
 EtherChannel, 101
 EtherChannel, 133
 TELNET, 53
 TKIP, Temporal Key Integrity Protocol, 533
 TNS, Trunk Negotiated Status, 80
 TNT, Trunk Negotiated Trunk-Encapsulation, 80
 token, 717
 topologia
 dual homed, 307
 fizyczna, physical topology, 18
 logiczna, logical topology, 20
 single homed, 306
 single multihomed, 308
 topologie BGP, 306
 TOS, Trunk Operational Status, 80
 TOT, Trunk Operational Trunk-Encapsulation, 80
 TPC, Transmit Power Control, 509
 TPID, Tag Protocol Identifier, 41, 72
 traceroute, 663
 traffic
 policer, 456, 457
 sharper, 460
 translacja adresów, 691
 dynamiczna, 697
 statyczna, 692
 z przeciążeniem, 697
 transmisja grupowa, multicast, 375
 adresowanie, 377
 protokoły, 376, 378
 trasy
 domyślne, 153, 242, 265
 domyślne IPv6, 161
 redundantne, 191
 statyczne, 274
 statyczne IPv6, 159
 w OSPF, 270
 zapasowe, 174
 triggered updates, aktualizacje wyzwalane, 163
 TRILL, Transparent Interconnection of Lots of Links, 34
 tryby pracy interfejsów, 79
 TTL, time-to-live, 50, 99
 tunel
 CAPWAP, 531
 GRE, 584
 IPsec, 561
 VPN, 565
 VTI, 591
 VXLAN, 604, 606
 tunelowanie 802.1Q, 94
 konfiguracja, 96
 QinQ, 98
 sprawdzanie działania, 98
 tworzenie maszyny wirtualnej, 619
- ## U
- UDLD, Unidirectional Link Detection, 131
 UDP, 649
 Unequal-Cost Load Balancing, 146
 URI, Uniform Resource Identifier, 618
 URL, Uniform Resource Locator, 618
 URN, Uniform Resource Name, 618
 usługa NAT, 691
 usługi chmury, 630
 uwierzytelnianie, authentication, 558, 563
 HSRP, 480
 MD5, 257
 w BGP, 314
 w EIGRP, 187
 w OSPF, 254
 w OSPFv3, 286
 w VRRP, 490
 Quiet Mode, 572
- ## V
- vAnalytics, 690
 vBond, 690
 vEdge, 689
 VID, VLAN ID, 42
 VIP, Virtual IP, 472
 VLAN, 23, 24
 identyfikator, 72
 konfiguracja sieci, 63
 sieci wirtualne LAN, 58
 usuwanie konfiguracji, 92
 VLAN Access-List, 552

VLAN operatorski, 94
 vManage, 688
 VMPS, VLAN
 Membership Policy
 Server, 78
 VMR, Value Mask Result,
 48
 VNF, Virtual Network
 Function, 634
 VOIP, 62
 VPN, 563
 implementacja IKE,
 565
 konfiguracja
 site-to-site, 566
 remote access, 564
 tunel site-to-site, 563,
 573
 wymiana kluczy DH,
 577
 VRF, Virtual Routing
 and Forwarding, 289
 VRRP
 konfiguracja, 485
 czasów, 490
 track, 491
 przeglądanie
 rozgłoszeń, 489
 uwierzytelnianie, 490
 VRRP, Virtual Router
 Redundancy Protocol,
 473
 VRRPv3
 konfiguracja, 494
 vSmart, 689
 VTI, Virtual Tunnel
 Interface, 591
 konfiguracja, 591
 VTP, VLAN Trunking
 Protocol, 82
 aktualizacje, 90

konfiguracja, 84
 ogłoszenia, 85
 Pruning, 92
 zabezpieczenie hasłem,
 89
 VXLAN, Virtual Extensible
 LAN, 604
 konfiguracja, 607

W

warstwa
 dostępu, access layer,
 25
 dystrybucji, 27
 LLC, 42
 łącza danych, data link
 layer, 42
 MAC, 42
 oparta na routingu, 26
 oparta na STP, 26
 rdzenia, core, 28
 warunek
 deny, 345
 match, 344
 out, 346
 permit, 345
 wąskie gardło, bottleneck,
 430
 wektor, vector, 143
 odległości, distance
 vector, 143
 WEP, dynamic WEP keys,
 534
 WEP, Wired Equivalent
 Privacy, 532
 WFQ, Weighted Fair
 Queuing, 431
 wiadomości przycinające,
 prune messages, 394

wi-fi, *Patrz* sieci
 bezprzewodowe
 wirtualizacja, 613, 630
 wirtualna maszyna
 ustawienia sieci, 620
 wirtualne karty sieciowe,
 vNIC, 634
 WLAN, Wireless LAN, 504
 WLC, WLAN Controller,
 512
 WPA, WiFi Protected
 Access, 533
 WPA2, 533
 WPAN, Wireless Personal
 Area Network, 503
 WWAN, Wireless Wide
 Area Networks, 504
 wyzwalacz, trigger, 720

Z

zalewanie, 44
 pakietami LSA, 259
 zapytanie o członkostwo,
 membership query, 379
 ZBF, Zone-Based Firewall,
 581
 konfiguracja, 581
 zbieżność, 287
 znacznik, tag, 94
 802.1Q, 41
 znak
 pytajnik, 351
 gwiazdka, 396
 znaki specjalne BGP, 367

Ż

żądanie ARP, 53

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

ZOSTAŃ ADMINISTRATOREM SIECI!

- Poznaj technologie sieciowe
- Naucz się je wykorzystywać
- Zdobądź certyfikat CCNP

Sieci komputerowe oplatają świat dosłownie i w przenośni. Stanowią krwiobieg współczesnych systemów informatycznych, zapewniając dostęp do internetu nawet w najdalszych zakątkach globu i dostarczając miliardom ludzi najrozmaitszych informacji i usług cyfrowych. Oczywiście sieci nie utrzymują się same. Odpowiadają za to wykwalifikowani specjaliści — administratorzy sieci — którzy od lat mogą przebierać w atrakcyjnych ofertach zatrudnienia i bez wątpienia także w przyszłości będą przez pracodawców równie intensywnie poszukiwani.

Jeśli interesujesz się sieciami i chcesz się rozwijać w tym zakresie, sięgnij po książkę *CCNP 350-401 ENCOR. Zaawansowane administrowanie siecią Cisco*. Pomoże Ci ona przygotować się do egzaminu umożliwiającego uzyskanie certyfikatu Cisco Certified Network Professional, lecz również bliżej poznać technologie przydatne w pracy administratora. Krok po kroku będziesz przyswajając odpowiednie wiadomości, ugruntujesz swoje kompetencje i potwierdzisz kwalifikacje bez konieczności sięgania po inne materiały. Jeśli szukasz dobrego kompendium wiedzy o sieciach komputerowych, nie mogłeś lepiej trafić!

- Projektowanie sieci kampusowych
- Konfiguracja przełączników
- Konfiguracja routingu
- Protokół BGP
- Transmisja grupowa
- Zapewnianie jakości usług
- Sieci bezprzewodowe
- Bezpieczeństwo sieci
- Wirtualizacja i monitorowanie sieci
- Programowanie sieci i automatyzacja

PROJEKTUJ, ADMINISTRUJ I ROZWIJAJ SIECI CISCO!

ADAM JÓZEFIOK ukończył studia doktoranckie na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Specjalizuje się w tematyce sieci komputerowych (przełączanie, routing, bezpieczeństwo i projektowanie). Jest autorem publikacji polskich i zagranicznych z tej dziedziny. Brał udział w konferencjach naukowych (krajowych i międzynarodowych) dotyczących sieci komputerowych. Jest pracownikiem naukowym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Na co dzień administruje również bezpieczeństwem urządzeń sieciowych, konfiguruje między innymi urządzenia sieciowe (Cisco, HP), utrzymuje sieci WAN. Przez siedem lat kierował komórką realizacji wsparcia usług IT. Posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie pracy jako administrator sieci i projektant sieci komputerowych. Przez lata projektował serwerownie i tworzył projekty okablowania. Przygotowywał procedury i dokumentacje projektowe. Na koncie ma wiele zrealizowanych projektów zakupu sprzętu IT wraz z prowadzeniem procedur przetargowych, wdrożeniem, wykonaniem dokumentacji i testami. Posiada certyfikaty: CCNA Security, CCNP Routing and Switching, Cisco CCDP, CCNAV, a także certyfikat instruktorski Cisco CCAI, jak również certyfikaty ITIL i PRINCE2. Jego pasją jest pisanie książek, praca ze studentami i szeroko rozumiana dydaktyka.

Helion

 helion.pl

 HELION SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
helion@helion.pl

Sprawdź nasze szkolenia!

AKADEMIA IT & BUSINESS

HELIONSZKOLENIA.PL

KOD KORZYŚCI
Sięgnij po więcej! ▶

ISBN 978-83-283-5237-7

INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU

Cena: 199,00 zł